

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik IV.

V Ljubljani, julija 1887.

7. zvezek.

Peta nedelja po binkoštih.

I. Kaj nas učita sv. Ciril in Metod ob letošnjem svojem godu?

Ako ne bo vaša pravica obilniša kakor
pismarjev in farizejev, ne pojedete v ne-
beško kraljestvo. Mat. 5, 20.

Današnji sv. evangelij je kratek oddelek tistega daljšega govora, ki se navadno imenuje „pridiga na gori!“ V tej prekrasni pridigi nam je Jezus ob kratkem razložil, v čem obstoji pravo krščansko življenje, kako se razodeva krščanska svetost in popolnost; in pa v čem se razloči krščanska pravičnost od judovske ter zlasti farizejske pravičnosti. Kako veličastno odseva iz te pridige plemeniti duh krščanstva, kako veličastno se povzdiguje krščanska pravičnost visoko nad pravičnostjo izraelsko, kaj pa še le nad nesrečnim paganstvom! Zato pravi Jezus: *Ako ne bode obilniša vaša pravičnost kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.*

Če premišljujemo lepoto in veličastvo naše sv. vere, mora se nam sree hvaležnosti topiti do Sinu božjega, ki nam jo je oznanoval. Hvaležni pa moramo biti tudi do tistih plemenitih mož, ki so jo v Jezusovem imenu in po njegovem povelji po svetu razširjali ter še osobito onim, ki so jo v naših krajih našim prednikom razlagali. In ravno prihodnji teden bomo imeli zopet priliko, to svojo hvaležnost pokazati, ker bomo v torek obhajali praznik sv. Cirila in Metoda. Dolžnost naša je, da se ju ob godu vsako leto pobožno spominjamo in se njunim prošnjam priporočamo, ker sta našim prednikom po nekod prinesla katoliško vero, drugod pa naše očete utrjevala in podučevala v krščanskih resnicah.

Zato se vprašajmo danes: Kaj nas učita sv. Ciril in Metod ob letošnjem svojem godu? Na to nam odgovorita: Poslušajte radi nauke božje, katere vam oznanuje namestnik Kristusov

in ne pozabite svojih bratov, ki še ne poslušajo teh nauk. — Sv. brata Ciril in Metod! Vama v slavo veljá današnji govor, milost pa, da bo pa nam v korist, sprosita vidva pri vse-mogočnem Bogu!

I. Poslušajte radi besedo božjo! to je prvi nauk, ki ga nam dajeta sv. brata Ciril in Metod.

1. Ta nauk je nam v današnjih časih zeló potreben, ker kristijani pogosto opuščajo in ne marajo za božjo besedo, ter vsled tega rastejo v nevednosti in hudobiji; raste pa tudi nevarnost, da nam Bog ne bo ponujal toliko priložnosti za poslušanje božje besede, ako bomo zanemarjali milosti, da oznanovaleci božjih nauk otresejo prah s svojih nog v naših krajih in da jih Bog pošlje ljudem, ki bodo z veseljem hiteli za njimi, kakor nekdanj množice v puščavo za Jezusom ali pozneje verni Slovani za sv. Cirilom in Metodom. Ali ni naša verska vnemarnost kriva, da primanjkuje duhovnov in da je splošna tožba tudi pri nas: *Žetev je obilna, a delavcev je malo?* Gorjé nam, ako se spolnijo nad nami besede prerokove, katere so se spolnile po mnogih drugih krajih; prerok namreč govori: *Glej, dnevi pridejo, govori Gospod, in poslal bom lakoto v deželo, pa ne lakote po kruhu tudi ne žeje po vodi, pač pa po poslušanji besede Gospodove. Tedaj bodo tekali od morja do morja in od severa do vzhoda; okrog bodo hodili iskat besede Gospodove, pa je ne bodo našli.* (Amoz. 8, 11. 12.) Da se to ne zgodi, poslušajmo radi nauke božje, k čemur nas spodbadajo sv. Ciril in Metod in nju poslušalci.

2. Sv. Ciril in Metod sta sama rada še mladeniča poslušala in premišljevala verske resnice, zato ji tudi v mladosti ni veselil svet, marveč stavila sta si vprašanje: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi*, ter drug za drugim dala svetu slovo, šla v samostan in se tam pripravljala za službo Gospodovo. Zato sta v moški dôbi zapustila dom in šla daleč na zahod oznanjevat Kristusovo vero, kjer sta mnogo trpela zanjo, a sta vse rada storila, vedoč, da *vera pride od poslušanja*. — Ako sta ta dva apostola po vzgledu toliko družih vse zapustila in toliko truda prevzela na svoje rame zato, da sta širila katoliško vero, lahko spoznate dragi kristijani, koliko morajo biti vredni njeni nauki, s kakim veseljem jih toraj moramo poslušati tudi mi.

Tega nas učé tudi naši očetje, ki so se vzradovali, ko so slišali božjo besedo, katero sta jima v domačem jeziku oznanovala sv. Ciril in Metod. Ljudstvo, ki je prej zastoj prosilo kruha božje besede,

sedaj slastno žviva lepe nauke in sadovi v njegovem življenju so bili kmalu očitni. V kratkem času, v dobrih štirih letih, se je Moravski deželi, kjer sta najprej oznanovala sv. vero, spremenil obraz, odkar so bile prebivalcem vodilo v življenju krščanske zapovedi. In zgodilo se je, kakor napoveduje prerok rekoč: *Prekovali bodo svoje meče v lemeže in svoje sulice v matike . . . in slednji bo sedel pod svojo trto in svojo smokvo . . . in ravnali se bodo po imenu Gospoda našega Boga na veke.* (Mih. 4, 3.) Kakor množica v puščavi, veselili so se tudi oni časne sreče, katere so bili deležni, ker so radi poslušali božje nauke in po njih živeli. In ko sta po naših krajih popotovala v Rim, so se od blizo in daleč zbirali k njima naši očetje ter v spomin, da so zvesto poslušali nauke oznanovancev, ki sta seboj nosila svetinje sv. Klemena papeža, in vernim o njem govorila, postavili po mnogih krajih kapelice na čast sv. Klemenu, katerih kamenje naj še naslednikom priča, kako da so s pridom oni poslušali nauk božji. — Kristijani, ali bomo mi zaostali za njimi? Ali se bomo združili z onimi, ki se branijo poslušati božjo besedo? Ne, po vzgledu sv. Cirila in Metoda in naših prednikov hočemo tudi mi kakor doslej tudi zana-prej radi hoditi k pridigam, ker vemo, da se nam tu oznanujejo besede večnega življenja!

II. Poslušajte radi nauke, katere vam oznanuje namestnik Kristusov. To je drugi nauk, kateri nam na srce polagata sv. Ciril in Metod.

1. Učencikov, ki trdé, da oznanujejo božje nauke, je veliko, a le eden je pravi, le eden nezmotljiv: to je namestnik Kristusov, rimski papež. Sv. Petru namreč in njegovim naslednikom veljajo besede Kristusove: *Ti si Peter . . .* Zato so tudi le tisti nauki pravi, katere uči rimski papež in njemu vdani škofje in mašniki. *Kjer je Peter, tam je cerkev,* pravi zato sv. Ambrož. Nasledniki sv. Petra, rimski papeži, ki so namestniki Kristusovi, oni so nezmotljivi oznanovanci in razlagalci besede božje, zato se je treba katoličanu držati papeža, njega ljubiti, njemu iz srea vdan biti, ker on brani kakor namestnik Kristusov resnico brez zmote.

Tako sta mislila, govorila in delala sv. Ciril in Metod. Svojo domovino, kjer so se začele spletke proti papežu, sta zapustila in s papeževim dovoljenjem in v njegovem imenu šla na zahod; tu sta zvesto oznanovala vero rimske cerkve in zatožena, da razširjata krivo vero, hitita v Rim k sv. očetu, ki ju sprejme kakor dober oče; temu s prisego potrdita vero rimsko-katoliške cerkve, tam ju papež v škofa posveti in pošlje po smrti Cirilovi Metoda s posebnimi pravicami

nazaj na Moravsko. V papeževem imenu Metod vstanovi novo cerkveno pokrajino (metropolijo) in nanj se sklicuje pri svojih dogovorih z nasprotniki in ko ga v ječo vržejo, iz Rima pričakuje pomoči; papež se zanj potegne in ga reši iz verig. Tako sta kazala Ciril in Metod svojim vernim, kako ljubita, kako sta vdana rimskemu papežu in gotovo sta tudi kristijanom rada pripovedovala, da se jim je v verskih rečeh držati papeža, nezmotljivega vodnika rimsko-katoliške cerkve, katero sv. Pavel imenuje steber in branik resnice.

Kristijani, poslušajmo nauk, posnemajmo vzgled, ki ga nam dajeta sv. Ciril in Metod. Ljubimo tudi mi sv. očeta, bodimo mu iz sreca vdani in njihovi nauki naj nam bodo vodilo za naše življenje. Posebno letos se mi zdi, da nas naša blagovestnika prav posebno spominjata te dolžnosti; letos pravim, ko bodo sv. oče Leon XIII. na sv. Silvestra dan praznovali svojo zlato mašo. Ves svet se pripravlja, da dostojno proslavi ta dan. Ne le katoličani, tudi drugoverci mu v znamenje spoštovanja pošiljajo svoje darove, celo turški sultan je poslal papežu dragocen prstan z dragimi kamni ozališan, o katerem pravijo, da je vreden več nego 100.000 gld. — Glejte tako spoštujete sedanjega sv. očeta neverniki, turki. Ali ni to za nas katoliške kristijane častno? Ali ne spričujejo s tem neverniki, da nekako slutijo, da je papež poglavar edino prave cerkve? Ali ni vzrokov dovolj, da se tudi mi s posebno ljubeznijo spominjamo sv. očeta o njih zlati maši, da po svoji skromnosti pripomoremo, da se ta praznik obhaja kolikor moč slovesno, da mu prav posebno naznanimo svojo vdanost s tem, da radi poslušamo in spolnujemo nauke, ki nam jih oznanuje po svojih namestnikih, škofih in duhovnih? — Spomnimo se pri tej priliki, da v Rimu pri sv. očetu, namestniku Kristusovem, je pravo naše središče, da je v Rimu srce sv. katoliške cerkve, da se od tam kakor iz sreca pretaka kri, ki oživlja, krepí in vnema vse verne za bogoljubno življenje. Kakor naši predniki, tako ohranimo tudi mi rimsko ljubezen sv. očetu — zlatomašniku. Ponovimo ob tej slovesnosti obljubo, katero je zatrjeval škof Strosmajer pred sv. očetom vpričo mnogo in v imenu vseh Slovanov l. 1881, rekoč: „Sveti oče, zvesti hočemo ostati do zadnjega vzdihljaja rimskim papežem in združeni s stolico sv. Petra na veke, ker smo rojeni iz njenega naročja, ker nas ona s svojim mlekom hrani in oživlja s svojim duhom... *Kjer je Peter, tam je cerkev*: to bodi naša vera, to verujemo mi vsi; to bomo tudi nekdanj združeni s svojima apostoloma ponavljali pred obličjem božjim ter prosili kot poslednji namen našega odrešenja za vso zemljo in za vse naše brate na veke!

III. Ne pozabite svojih bratov, ki še ne poslušajo teh nauk! To je tretji nauk sv. apostolov do nas.

Kdo so ti bratje, ki ne poslušajo še nauk sv. cerkve in katerih mi ne smemo pozabiti? To so najprej vsi, ki še niso v katoliški cerkvi, neverniki in krivoverci, to so pa za nas prav posebno razkolni Slovani, naši bratje po krvi, ki so z nami nekdanj govorniki en jezik, ki se še sedaj le malo loči od naše govorice, to so Srbi, Bolgari, Rusi, ki sicer že stojijo na pragu katoliške cerkve, vendar vrát še niso prestopili, niso še v cerkvi Kristusovi, niso še v ladiji sv. Petra in je zato zanje nevarnost velika, da se ne pogubé, ker pravi sv. Jeronim: *Kdor ni v tej ladiji, bo poginil v potopu*; teh ločenih bratov toraj ne pozabimo, tako nas učita sv. Ciril in Metod.

Pomnite, nam pravita, da sva midva prišla od vzhoda, od tam, kjer prebivajo vaši razkolni bratje. Nama ni bilo preveč, zapustiti te kraje in pri vas daleč od doma delati za vašo časno in večno srečo, o naj ne bo tudi za vas preveč, da se pogosto vsaj v duhu preselite v najine rodne kraje, na vzhod, da spoznate, kako dobri narodi tu prebivajo, od katerih velika večina le nevedé živi ločena od prave cerkve; spoznali bote te dobre svoje brate, ljubiti jih bote začeli, smilili se vam bodo in molili bote za nje, goreče molili združeni v bratovščini sv. Cirila, da se čem preje vrnejo v naročje svoji materi.

Zato se je trudil že Metod sam. Pripoveduje nam namreč pannonška legenda, da je šel sv. Metod malo pred svojo smrtjo v Carigrad z namenom, da pomiri razkolnike z Rimom; prepričal se je namreč sam, kako da rimski papeži hranijo neskaljeno resnico božjo, zato mu je bilo hudo, da so se njegovi rojaki vdali zmoti. On gré na dvor k cesarju Baziliju in mu pojasnuje, da le rimski cerkvi je Kristus izročil vso svojo oblast. Sicer za takrat ni nič opravil, a leto po njegovi smrti zapre novi cesar Leon Focija v ječo in se spravi z rimsko cerkvijo, žal, da le za malo časa. Tako se je trudil sv. Metod, da bi združil ločene brate s katoliško cerkvijo, zato je pač njegova iskrena želja, da jih tudi sedaj mi ne pozabimo.

„Ne pozabite ločenih svojih bratov, saj vas papež sami na to opominjajo“, kličeta nam posebno v naših časih sv. Ciril in Metod. Zares, Leon XIII. papež se mnogo trudi, da bi razkolnike privabili pod svoje očetovo krilo. Kjer le morejo, pokažejo, kako jim je to pri srci, vse nebistvene posebnosti so jim pripravljene pustiti, le da razkol jenja, da se bratje združijo. Kdo se ne spominja res očetovskih besed sedanjega papeža, katere so govorili v Vatikanu zbranim Slovanom l. 1881:

„V skupni molitvi prosimo sv. Cirila in Metoda, naj milostno varujeta slovanske narode ter izprosita od Boga nekaterim stanovitnosti, drugim pa razsvetljenja, da odvrčata sovraštvo, prepire in zavidnost od dedine Gospodove in vnemata gorečo, medsobojno ljubezen. Pred vsem naj priporočata Bogu oni (ruski) narod, ki ima po številu, moči in imetju največo veljavo, ki ju časti za svoja apostola, pa je pretrgal zvezo, s katero sta ga bila ta apostola združila s sv. Petrom in rimsko cerkvijo!“

Tako, predragi kristijani, nas sv. oče sami spodbujajo, ne pozabiti bratov, ki še ne poslušajo naukov edino zveličavne katoliške cerkve, marveč moliti, stanovitno moliti, da napoči kmalu dan, ko bo vsaj Slovanom en hlev in en pastir.

Slišali ste, kristijani, trojni nauk, katerega nam podajata sv. Ciril in Metod o priliki svojega godu. Radi poslušajmo in izpolnujmo po nju naukih in vzgledih božjo besedo, katero nam oznanja rimski papež, Kristusov namestnik, po svoji cerkvi; pri tem pa ne pozabimo onih, ki še niso tako srečni, da bi te nauke poslušali in v njih spolnovanji našli svojo srečo. Edino le nauk, ki nam ga razlaga sv. rimska katoliška cerkev, nas uči tisto pravičnost, ki nas privede v večno veselje. Naj se tudi oni, ki so zunaj naše edine prave cerkve, bahajo s svojo pravičnostjo, kakor hočejo, Kristus ne more biti zadovoljen, marveč vsem kliče: „Ako ne bode večja vaša pravičnost, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. O molimo in trudimo se za-se in za nesrečne ločene brate svoje, da bi vsi dosegli tisto pravičnost, kateri je Jezus obljubil večno življenje.

Predragi, vtisnimo si te nauke globoko v srce, to so nauki, ki sta jih oznanovala sv. Ciril in Metod, dokler sta živela in trpela na zemlji, to je sedaj nju želja, ko se veselita v Bogu, to je tudi sedaj čez tisoč let nju edina prošnja pri Bogu v nebesih. Ž njima združimo tudi mi svoje molitve, da nas milostni Bog ohrani v pravi cerkvi, ločenim pa dodeli srečo, da se čem preje z njo združijo. Skrbimo, da se izpolni želja pesnikova, izražena v prelepih vrsticah:

In ko že tisoč let zatone v večnost,
 Ko tisočkrat že traya se zarase,
 Ko tisočkrat že zemlja se preorje,
 Kjer truplo najino bo počivalo;
 Ko tisočkrat bo lipa že cvetela
 In ptičkov roj nad rakevjo popeval: —
 Slovan tedaj ko bo na grobu plakal,
 Imel v spominu bo besede davne,
 Ki jih iz najnih ust je otec slišal:
 Obnovil v srci nauk bo ljubezni,
 Edinstva nauk in svete bratske sloge.

Da, oklenimo se na zemlji v edinosti in ljubezni svoje matere katoliške cerkve, da se pod njenim krilom združimo v večni sreči pri Očetu v nebesih! Amen.

Andr. Kalan.

2. Grešnika dvojni pekel.

Mat. 5, 24.

Vvod. O dvojni kazni za greh govori današnji evangelij, o kazni, ki jo zvršuje svetna gosposka in o peklenki kazni . . . S tem je sicer naznanjena le velikost in različnost nekaterih grehov zoper bližnjega, vendar se mora reči o vsakem grehu, da se kaznuje v tem življenji in v večnosti . . . Grešnik ima časni in večni pekel.

Izpeljava. I. Že na zemlji ima grešnik premnoge britkosti, ki so podobne peklenkim.

1. Pogubljeni bodo spred božjega obličja zavrženi. Na zemlji se pa grešnik sam zavrže. Ker grešnik Boga zapusti, tudi Bog grešnika. a) Nobenega veselja in nobene tolažbe nima v Bogu. Cerkveni prazniki in genljive pobožnosti ga nič ne razveseljujejo; najplemenitejše veselje, ki ga nedolžno srce že zdaj iz nebes sprejema, mu je neznano . . . b) V nadlogah je ves zapuščen in obupen . . . Kristus na križu, ki je pravičnim tolažba, je njemu le strah in očitjanje . . .

2. Huda vest z mir pogubljene peče. Tudi grešnika peče in vznemiruje. Mir je izginil iz srea. Ps. 37, 4. — Na njegovo mesto prišel je nemir in nezadovoljnost. Modr. 17, 4. Grešna zavest ga kakor strahotna senca spremlja po dnevi in po noči . . . Sv. Bernard: *Z grehom omadeževana vest je nekakšen pekel, dušna ječa.* Sv. Križostom: *Še na tem svetu niso grešniki srečni. Že tukaj so kaznovani, predno bodo tam kazni izročeni. Le odkrij njih vest, in našel boš v njej vedni strah, viharje in bojazni . . . Prešestnik n. pr. nosi povsod, naj gré kamorkoli hoče, svojo vest kot britko tožnico s saboj, sam sebi se zavržljiv zdi in noben trenutek ne more mirú dobiti; kajti v postelji, pri mizi, na trgu, v hiši, po dnevi in po noči in še v sanjah mu je greh pred očmi . . . Ravno tako se godi ropalnim in skopuhom, ravno tako pijancem in sploh vsem, kateri v grehah živijo . . . Obupnost, samomori . . .*

3. Pogubljeni so v zavrženi družbi. Tudi grešnik si išče družbe najbolj zavrženih in najslabših na zemlji, ki so mu prej ali

slej v hudo nadlogo. *a)* V oni hiši je več bratov in sester; vedno se kregajo; drug družemu nagajajo in kljubujejo; nič dobrega ne privoščijo... Živ pekel na zemlji! *b)* Tam sta zakonska, ki sta se z grehom pripravljala za ta stan. Oba sta razuzdana; mož igralec in pijanec; žena zapravljivka... Vsak dan kreg in prepir... Slednjic beraštvo... Živ pekel! *c)* Kako si sosodje grenijo življenje... Grešnik grešniku ne zaupa, drug družega se boji. Zavoljo čedalje večje spridenosti postalo je čedalje težje življenje na svetu... v toliko krajih živ pekel!

4. Pogubljeni trpé še mnoge druge kazni, katere je božja pravica naložila. Tudi grešniki na zemlji. *a)* Tega bledega mladenča, ono onemoglo žensko v bolnišnici peče ogenj hudih bolečin, ki sta si jih z grešnim življenjem nakopala... *b)* Tam v temni ječi zdihuje mož obupnega lica... Zarad grešne hudobije je obsojen za vse življenje v zapor... *c)* Tudi sicer tepe šiba božja, kakor nam sv. pismo priča na toliko straneh: Ps. 31, 10; Preg 11, 8; 15, 10; Jerem. 6, 19...

II. Seveda bode trpljenje v peklu brez mere večje kakor največje trpljenje tega sveta. *Karkoli hudega kdo tukaj trpi, je v primeri z večnim ognjem malenkostno ali celo nič.* (Avg.) Vendar kar stori, da je pekel še le pravi pekel, to je večnost. O strašna beseda!

1. Grešniki bodo vekomaj trpeli; to priča razodenje božje: Iz. 66, 24; Dan. 12, 2; Mat. 25, 41. 46; Mark. 9, 44. 45; Luk. 3, 17; Raz. 14, 11... Sv. Ciprijan: *Pekel bode zmiraj žgal tiste, kateri bodo vanj obsojeni.* — Sv. Gregor Veliki: *Pogubljenemu bo v delež smrt brez smrti, končanje brez konca...* Sv. Bonaventura: *Grešil si zoper večno dobroto, toraj zaslužiš tudi večni ogenj.* — Sv. Irenej: *Večne in brez konca so od Boga obljubljene dobrote, in ravno zato je tudi njih zguba večna in brez konca.*

2. Grešniki bodo vekomaj trpeli; to kaže tudi pamet naša: *a)* Z razžaljenjem neskončnega Boga so zaslužili tudi neskončno kazen; ker pa za človeka ne more biti kazen neizmerna po velikosti, mora biti neizmerna po dolgotosti t. j. večna; *b)* če so trdovratno umrli, bodo tudi vekomaj trdovratni ostali, ker unstran groba ni več časa in prilike za popoljšanje; *c)* le tedaj more človeka strah pred peklom greha obvarovati, ako je pekel večni, vsaka še tako velika časna kazen bila bi nezadostna...

3. Grešniki bodo vekomaj trpeli; to naj pretrese in predrami sleherno grešno dušo. Če je na zemlji britkost in bolečina še tako velika, ostane vendar še tolažilno upanje, da bode kmali prenehala.

Te tolažbe pa trdovratni grešnik nima, marveč časni pekel se mu bode ob smrti spremenil v večni pekel, kjer ga bode žgala neprenehljiva pekočina brez upanja kakega ohladila, strašna tema brez tolažilne nade, da bi kdaj posijal svitel žarek v večno brezдно . . . Milijoni milijonov let bodo prešli . . .

Konec. Nahajajo pa se še taki ljudje, ki se nad tem hudujejo, da je neskončno sveti Bog trdovratnim grešnikom večno trpljenje odločil. Nespametni! zakaj pa vam je to všeč, da je Bog za čednosti in dobra dela obljubil večno plačilo! Ali bi bili zadovoljni, ko bi nebesa ne bila večna!? Kdo nas pa sili pekel si zaslužiti? Kakor je Mozes pred svojo smrtjo zaklical zbranemu ljudstvu: *Nebo in zemlja na pricho pokličem, da sem pred vas postavil blagoslov in prekletstvo . . .* tako tudi jaz . . .

Šesta nedelja po binkoštih.

I. Varčnost.

In so jedli in se nasitili, in so pobrali ostanke koscev sedem jerbasov.

Mark. 8, 8.

Kamor koli se je Jezus podal, tje je velika množica ljudi za njim hitela, in ga od vseh strani obsipala s preveliko željo, njega božjega čudodelnika videti, njega božjega učenika poslušati, od njega, božjega ozdravnika, zdravje zadobiti. Po besedah današnjega sv. evangelija jih je bilo okoli 4000 za njim privrelo na neko goro pri Galilejskem morji. Tri dni so bili že pri njem, in so bili gotovo že vse povzili, kar so brešnja seboj prinesli, pa jim vendar ni bilo nič v skrbi, kako bodo vsi lačni iz tega samotnega kraja na svoj dom prišli. Njim je bila beseda božja več ko jed in pijača, božje kraljestvo ljubše ko dom. To ljudstvo si je menda Jezusove besede prav globoko v sree vtisnilo in po njih ravnalo: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo bo vam privrženo.* In res jim je bilo časnó privrženo, ker so pred vsem drugim iskali nebeškega, večnega. Jezus jih ni pustil lačnih od sebe, jih ni pustil na potu opešati in lakote umreti, ker so zavoljo njega, v njegovi božji službi tri dni prebili. Vzel je sedmere kruhe in jih je tako namnožil, da so bili vsi obilno nasiteni, in je še sedem jerbasov nabranih kosov ostalo.

Poberite kosce, je Jezus pri neki drugi priložnosti rekel, ko je bil okoli 5000 mož s peterimi kruhi nasitil, *poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo*. (Jan. 6, 12.) Dasiravno bi bil Jezus po svojih vsegamogočni volji tudi pozneje prav lahko kruhe pomnožil, kadar in kolikor bi bil hotel; vendar se mu je škoda zdelo, ko bi bili ostanki konec vzeli, toraj je ukazal kosce pobrati in jih hraniti, ter je s tem svoje aposteljne in množice učil božje dari, naj so še tako majhni, skrbno varovati in jih hraniti za drugo potrebo. Pa ne samo svojih aposteljnov in judov, ampak tudi nas, ki sv. evangelij beremo, je Jezus ob tej priložnosti učil varovati božjih darov, učil je posebno čednost, ki se ji krščanska varčnost pravi, in o tej čednosti hočem danes govoriti, ter vam pokazati: 1. v čem obstoji, in 2. kako je potrebna.

I. Krščanska varčnost je tista čednost, ki človeka uči in vodi, kako naj časne reči po pameti in po volji božji opravlja in množi, pa tudi po pameti in volji božji vživa in deli. — Kar varčnost časnih reči zadeva, se človek kaj težko v sredi ohrani, ker tolikanj rad ali na levo ali pa na desno krajino omahne in tam obleži, ker ali preveč ali pa premalo varuje časnih darov. Ako jih preveč skrbno varuje in stiska, gré iz srede in zavije v levo krajino, to je v lakomnost in skopost; če jih pa premalo varuje in prihranjuje, gré tudi iz srede, in zabrede na desno krajino, to je, on pade v potrato in zapravljivost božjih darov.

Tako postavim, če ta ali oni gospodar po časnem premoženji tako hrepeni, da zraven tega svoje vsakdanje dolžne molitve in službo božjo v nemar pušča, da za boljšanje in zveličanje svoje duše in svojih domačih skrbeti pozabi; če le nabira, grabi in spravlja, in spravljen tako tišči, da noče od svoje obilnosti v povišanje božje časti celo nič obrniti, in tudi siromakom v pomoč kaj utrpeti; če se do škode svojega života in zdravja trudi in ubija, da si še potrebnega počitka ne dá, ker se boji tudi najmanjšega dobička zamuditi; če cele noči prebudi in premišlja, kako bi svoje premoženje pomnožil; če vsako prisluzeno petico s svojim sreem tako v temnice vrže, da ne vidi nikoli več do njegove smrti belega dné; če sam sebi, svoji ženi in svojim otrokom spodobne obleke in potrebnega živeža ne privošči, če precej svojo nevoljo kaže, ter se začne kregati, zabavljati in svoji ženi očitati, kadarkoli ga na kako domačo potrebo opomni; če le z veliko silo primoran, denar, kakor da bi mu bil na srečnem zrastel, s togoto brsne in dá, potem ko ga je pred petkrat pogledal;

če svoje posle noč in dan k delu priganja in navira, kakor da bi morali vse svoje moči v njegovi službi pustiti, pri vsem tem pa jim vendar le, kar le more, utrga, in bi rad, da bi mu posel ob slabi in pičli hrani najtežja dela opravljal; če še celo svoji živini potrebno klajo utrguje, pri vsem tem pa vendar le hoče, da bi mu uboga živina dobro vlačila in molzla: kdor tako in temu enako ravna, bodi si gospodar ali gospodinja, ta je padel iz srede krščanske varčnosti na levo stran v grdo, umazano lakomnost in skopost, ki je po besedah svetega pisma malikovanje in korenina družih pregreh. Zato opominja Kristus: *Varujte se vse lakomnosti; zakaj nihče ne živi od obilnosti svojega premoženja.* (Luk. 12, 15.) Nihče si ne more svojega življenja podaljšati s svojim premoženjem, naj si ga je še tako obilno nabral, Bog mu pravi: *Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar si pa spravil, čegavo bo? Taka je s tem* (pravi Jezus), *kateri si bogastvo nabira, in ni bogat v Bogu.* (Luk. 12, 21.)

Kdor pa nasproti svoje premoženje v nepotrebne, ali pa še celo v škodljive, pohujšljive in pregrešne reči obrača; če na primer gospodar, oče, sin, hlapec, delavec po krémah popiva, po veselicah hodi, v igrah denar zapravlja, in še celo z njim nečistost kupuje in plačuje; če mati še skrivši pred svojim možem, svojim otrokom nepotrebne lišpe napravlja, namesto zdravega kruha sladkarije kupuje, v kuhni veliko potrohnja, in dokler je kaj, je vsega obilno, da se zjedi delajo; če hči, dekla in hišina ves svoj prislužek v ošabno obleko obrne, si mreže in mrežice napravlja, da je drugim v pohujšanje, si drage prstane in uhane kupuje, na prihodnje potrebe pa ne misli; če kdo več, ko premore, drugim deli, in pri svojih prihodkih plašča po vetru ne obrača: ta stopi iz srede krščanske varčnosti in pade v drugo krajino — v zapravljivost in potrato, katera je toliko bolj pregrešna, kolikor globokejša kdo vanjo zabrede.

Iz vsega tega lahko razvidite, da krščanska varčnost v sredi med umazano skopostjo in nemarno zapravljivostjo človeka, kateri jo ima, za roko vodi, da v eno ali drugo ne zajde, ter mu pravo mero daje, po pameti in po volji božji časne zaloge pridelovati in hraniti, pa tudi uživati in deliti.

1. Krščanska varčnost prvič človeku veleva po poštenih, pravičnih potih časnega premoženja iskati; zakaj tudi časno nam je potrebno, da z njim svoje in svojih življenje ohranimo, in še drugim potrebnim kaj dobrega storimo. Pošteni in pravični poti, si kaj časnega pridobiti, so pa: pridnost, delavnost, zvestoba v spolnovanji svojih dolžnosti. Varčen človek toraj pridno dela in dolžnosti svojega stanu

na tanko spolnuje, ker dobro vé, da Jezus ne množi pečenega kruha, kakor ga je bil v samoti v silni potrebi namnožil, da Bog čudežev ne dela, s katerimi bi našo lenobo podpiral, ampak je velikoveč nam vsem v Adamu zapovedal, si v trudu in potu svojega obraza vsakdanjega kruha služiti.

2. Varčen kristijan vé pridelano varovati, prihraniti in pomnožiti; on toraj nič brez potrebe ne izdaja, nič ne zatre, nič v nemar ne pušča, marveč vsako tudi najmanjšo reč v hiši skrbno hrani: češ, ob svojem času mi boste prav prišle. Saj je tudi Jezus, naš prvi in najvišji zgled, v vseh rečeh tako ravnal, ker je zapovedal ostanke porabiti, in glejte sedem jerbasov so s koščki napolnili. Tu malo, tam malo, se veliko nabere. Iz koščekov je kos, iz krajcarjev je goldinar. Varčen in priden gospodar ima vse to pred svojimi očmi, toraj ne dovoli svoji ženi in svojim otrokom po šegi sedanjega razvajenega sveta sladkati, trositi, nečimerno se oblačiti, rekoč: „Žena! otroci! naša hiša tega ne nese, da bi se vi tako gostili, oblačili in nosili, kakor nad drugimi vidite, za delavnega človeka je iz domačega pridelka najmočnejša, bolj zdrava in tečna hrana, obleka pa iz domačega podvana.“ Kar pa svoje domače z besedo uči, ravno to tudi s svojim zgledom stori. Njega ni videti po krčmah in drugih veselicah dobre volje, ne v igrah težko zasluženih denarjev zapravljeni, ter si misli: kar bi jaz tu in tam tako po nemarnem zapravil, s tem si bomo za cel teden zdravega kruha in mleka in še kaj drugega prav tečnega kupili. Kaj nespameten bi bil, ko bi svoje krvave žulje krčmarjem nosil, rajše doma ostanem, me saj jutri glava ne bo bolela.

3. Krščansko varčen človek pa vendar le ne zaklepa svojega pridelanega premoženja tako močno, da bi si ga celo načeti ne upal, ga ne stiska tako trdo, da bi mu celo ne šlo iz rok, kakor je skopim v navadi; ampak ga po pameti vživa, svojim vživati daje, in z njim še tudi drugim v potrebi pristopi. Tudi varčen človek ob posebnih praznikih in priložnostih sebi in svojim kaj boljšega privošči, ter vživa z veseljem in s hvaležnostjo do Boga njegove dari. Sebi in svojim domačim stanu primerne obleke ne krati; roka se mu ne trese, kadar je treba šteti, denar se mu ne smili, če ga mora za poduk svojih otrok dajati; ne godrnja in ne očita, če ga žena na to ali ono hišno potrebo opomni. Varčen človek toraj pridelano in prihranjeno po pameti z voljnim srcem v domače potrebe obrača, pa tudi ptujim potrebam rad k pomoči pristopi, ter po meri svojega premoženja tudi ubogim rad deli.

Tako toraj krščansko varčen človek ravná, on varuje, vendar le ne stiska; on hrani, vendar ne zakoplje; on množi, vendar le na

kupu spravljenega nima; on vživa, vendar le ne zapravlja; on daje, vendar le ne trosi; on po srednjem potu med skopostjo in zapravljivostjo varno hodi, da v nobeno njiju ne zadene. O srečen človek, kateri vselej po ti sredni poti hodi, on ima čednost, ki se ji krščanska varčnost pravi! Ali nam je varčnost potrebna? O tem v II. delu.

II. 1. Vsega časnega premoženja, dasiravno smo ga sami pošteno pridobili, nismo gospodje v tej meri, da bi ga smeli po svoji volji obračati, kakor bi se nam že poljubilo. Po besedah sv. pisma je le Bog sam vsega Gospod, kar imamo; mi pa smo samo najeti hišniki, samo oskrbniki, hlapci nam posojenih, izročениh božjih darov. *Tvoje je bogastvo*, pravi kralj David, *in tvoja je čast, ti gospoduješ čez vse, v tvoji roki je moč in oblast, v tvoji roki je velikost in gospostvo čez vse.* (I. Kron. 29, 12.) Sv. Avguštín piše: *Vse časne reči so božji dari, ne mislite, bratje, da jih kdo drugi dati zamore, ko sam Bog.* (S. Aug. in Ps. 36.)

Gospod je nam svojim hlapcem izročil svoje blago, in je dal enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa enega, vsakemu po njegovi zmóžnosti. Od teh svojih hlapcev bo Gospod ob svojem času oster odgovor terjal, kako so obračali izročeno blago in bo le samo tiste hlapce plačal, ki so z njegovim premoženjem po njegovi volji ravnali. Nepridnemu, lenemu hlapcu pa poreče: „Hudobni, leni hlapec! vedel si, da sem oster gospod; toraj bi bil moral moje denarje dati menjačem, in kadar bi bil jaz prišel, bi bil prejel svoje z obrestmi. Zakaj se nisi trudil, s podeljenim talentom si toliko pridobiti, da bi bil sebe in svoje pošteno preživil, si kaj še za svoje stare dni prihranil, še kaj svojim otrokom zapustil, še kaj dobrega storil? Oče! zakaj si postopal, navskrižem roke držal, sebi, ženi in otrokom premoženje zapravljal, in jim beraško palico v roke podajal? Hlapec! zakaj si v svoji mladosti vse po grlu pognal. Vzemite mu talent in dajte ga onemu, kateri ima 10 talentov; njega, nepridnega hlapca, pa vrzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 25, 30.) Kristijani! da nas ne bodo pri sodbi take strašne besede zadele, nam je krščanske varčnosti treba, katera nas uči, časne darove po volji božji množiti in obračati, in si z njimi veliko dobrih del za večnost nabirati. Sv. Avguštín pravi: *Pozemeljskih darov nikar ne zanemari, če jih še toliko obilno imaš, ampak se jih posluži tako, da si iz njih veliko dobrega napraviš, nič pa hudega ne storiš zavoljo njih; zakaj časni darovi bodo minili, dobra dela pa ne minejo, ki se z minljivimi darovi storé.* (S. Aug. Epist. 70.)

2. Varčnost nam je potrebna drugič tudi zato, ker ne vemo, ali bodo naši zaslužki še kaj dolgo časa trpeli, ali bodo zmiraj dobre letine se vrstile. O kako premenljivo je vse na svetu! Zaslužki nehajo, za dobrimi letinami slabe nastopajo, in draginja nastane v deželi. To nas zgodovina poprejšnjih časov, to nas tudi vsakdanja skušnja uči. Koliko jih je ne daleč od nas, ki so še pred enim letom prav dobre zaslužke imeli, zdaj pa so njih zaslužki skoraj prav popolnoma nehali. Kolikor nas je bolj priletnih, smo bili že silno velike draginje čakali, ko so premožni ljudje mernik pšenice po 6 gl. v srebru plačevali, siromakom pa je še celo ovsenega močnika primanjkovalo. Kar je že bilo, ali se ne more še prigoditi? Kdo nam je porok, da bodo neprenehoma dobre, rodovitne letine nasledovale? Kdo vam je porok, da bodo vaši prislužki tukaj ali tam zmiraj trpeli? Nihče nam ni porok, toraj moramo s svojim premoženjem prav gospodariti, zmiraj kaj na stran pokladati rekoč: To ali ono moram hraniti, ne boji ga potreba! Enaki bodimo pridnim čebelam, ki v dobrih letih neutrudoma medu nabirajo, da ga v slabih uživajo. Posnemajmo razumnost Egiptovskega Jožefa, ki je v dobrih letinah toliko žita nakupil in v žitnice spravil, da je z njim v slabih letih vse ljudstvo preživil, lakote in smrti otehl. Vsakteri izmed nas bodi Egiptovski Jožef v svoji hiši, ter naj si kaj za prihod prihrani, da ne bo ob času pomanjkanja stradal in v tiste pregrehe zabredel, v katere padajo siromaki in sirote ob času svoje potrebe.

3. Pa naj si že bo, da se prislužki v mestu in po deželi ne bodo pomanjšali; naj si že bo, kar pa vendar vedeti ne moremo, da bodo zmirom za vrstjo dobre letine nasledovale; pri vsem tem nam je vendar le varčnosti treba, ker ne vemo, kako dolgo bomo pri zdravju in pri moči ostali, in služiti zamogli. Kaj pomaga temu ali onemu rokodelcu, tej ali oni kršenci, naj je še toliko dobrega prislužka v mestu, če pa že dolgo časa boleha in nič več delati in služiti ne moreta? Kaj mi pomaga videti veliko lepega sadja na drevju, če pa do njega ne morem? Kaj pomaga temu sključenemu možu ob palici, in oni postarani ženi, naj je še tako dobra letina, če pa še od hiše do hiše hoditi ne moreta? Kako se takim ljudem v boleznih ali v starosti godi, ki si v zdravih dnevih in močnih letih nič prihranili niso in ki zdaj nič v roke vzeti nimajo, sami presodite, ali pa njih poprašajte, in slišali bote veliko veliko britkih pritožb brez konca in kraja, videli bote solze iz njih oči s curkoma teči, da niso v mladih, zdravih letih pameti in previdnosti imeli.

Kristijani! da ne bote sami krivi svojega pomanjkanja, da ne bote v boleznih in starosti po tuji pomoči zdihovali, bodite že zdaj za prihod previdni, ker vedite, da Bog lenim, brezskrbnim in zapravljivim na ljubo čudežev ne dela, ampak jih še le za kazni in pokorjenje pusti v nadloge in pomankanje pasti. Bodite previdni, posebno vi očetje! ki imate še majhne, in nepreskrbljene otroke, da vas ne bo ob poslednji uri in pred sodnjim stolom božjim vest tožila, da ste bili le samo porodniki, ne pa skrbni očetje svojih otrok! Bodite previdni za prihod, vi hlapci in dekle! fantje in dekleta! ki nimate drugega, ko zdrave roke, da ne bote v svoji starosti od vrat do vrat hodili, in si vsakdanjega kruha prosili! Vzemite si k sreči resnične, pa ostre besede: Če zdaj po veselicaх zapravljate, se počasi, pa gotovo v nadloge spravljate; če si v mladosti nečimernost kupujete, si za svojo starost beraško palico kupujete. Zmodrite se, dokler je še čas! Amen.

† Jurij Volc.

2. Sv. popotnica.

Ako lačne pustim na njih dom, bodo omagali na poti. Mark. 8, 3.

Jed, katero je Jezus v puščavi pripravil zbrani množici, je bila prvič čudopolna jed. Več ko 4000 lačnih ljudi le s 7 kruhi nasititi, — kdo more to razumeti? — Jed, katero je Jezus v puščavi podal svojim poslušalcem, je bila tudi ljubezni polna jed, ker ni zato čudeža storil, da bi se bili ljudje nad njim čudili, ampak zato, da jim je pomagal, da jim je usmiljenje skazal; zato je pa tudi rekel: *Meni se ljudstvo smili, ker so že tri dni pri meni in nimajo kaj jesti.* Hočejo se na svoj dom vrniti, pa na poti bi opešali, ako bi se poprej z jedjo ne okreščali. Jed toraj, katero jim je Jezus v puščavi podal, je bila tudi okreščanje popotniku, da bi lože težave pota prenašal. Ako pa vi, dragi poslušalci, od te čudovite jedi slišite, ali vam ne pride na misel, da nas Jezus še vedno s tako čudovito jedjo hrani, z jedjo ljubezni in usmiljenja, z jedjo, katera nam moč daje v potrebi in v trpljenji polajšanje, nas tolaži v boleznih, in nas še posebno krepeča, ko je treba iti po smrtni dolini v večnost. Da je ta imenitna jed božje ljubezni — presv. rešnje Telo, vsaki lahko previdi. Ne bom vam danes obširno razlagal, koliko moč nam daje ta nebeška jed, ampak le na veliko pomoč vas opomnim, katero tistim daje, ki jo vredno zavžijejo ob zadnji uri, kot popotnico za večno življenje. O

sv. popotnici toraj bom danes kaj več govoril, ter skazal, da nam je največja podpora v smrtnih težavah in na poti v večnost najbolj gotovi voditelj.

Sv. popotnica je v smrtnih težavah naš največji pomočnik. Dva sovražnika sta, katera se z umirajočim vojskujeta, namreč: strah pred smrtjo in pa peklenski satan. Kdo bi mogel popisati strah tiste duše, katera sprevidi, da nič drugače ni, kakor s sveta se bo treba ločiti, zapustiti znance, prijatelje, katere je srčno ljubila, premoženje, na katero se je obilno vezala. Truplo, zvest tovariš duše, kateremu je tolikrat stregla, je treba zapustiti. Strašna je vojska, ki jo mora umirajoči prestat; pa nemogoče bi mu bilo zmagovati, ako bi nam ne bil Jezus sam zmagovalnega orožja v roke podal; to orožje je sveta popotnica. Toraj naj pride smrt z vsemi svojimi strahovi, naj pride kakor tolovaj, ki premoženje pograbi, kakor nevošljivec, ki vse zupanje podere, kakor neusmiljenež, katerega nobena solza ne omeči, — naj pride v kateri podobi koli hoče, pri človeku, kateri se je poprej s sveto popotnico okrepčal, nič ne opravi, saj pravi sv. Paskazij, da je *to hrana neumrjivosti, katera ves strah pred smrtjo prežene*. Kristus nam je to hrano zapustil, da se nam ni treba pred smrtjo bati. Za tega voljo so pa tudi prvi kristijani zmiraj to angeljsko jed seboj nosili. Ker so bili dan na dan od nevernikov preganjani, so tudi vedno hoteli močno orožje pri sebi imeti, s katerim so se srčno in zmagovito zoper svoje sovražnike vojskovali in brez strahu prestali smrt meča, križa, ognja ali drugih muk. Prepričani so bili, da z orožjem presv. popotnice bodo vse trpljenje, tudi smrt premagali. Kdo toraj izmed nas ne bi ob času smrtnih težav najboljšega in najmočnejšega orožja — presv. popotnice v roke vzal, kdo bi se v najnevarniši uri ne sklenil z Jezusom Kristusom, in si tako ves strah pred smrtjo odvrnil?

Ako pa mora človek skrbeti, da premaga smrtni strah, koliko več mu pa še mora do tega biti, da peklenske napade premaga. Peklenski duh, naš največji sovražnik, vsako priložnost poišče, kjer bi nam mogel kaj škodovati; posebno pa takrat vso moč povzame, kadar človeka že na kraji življenja vidi, tukaj ga še posebno napada, s svojimi zmotami mami ter skuša pogubiti. Pri teh napadih, pri tem vojskovanju, kje bomo večjo pomoč, bolje orožje dobili, kakor ravno v presv. rešnjem Telesu, v nebeški angeljski jedi? *Ta je*, pravi sv. Križostom, *ki daje bolnim moč, in jim srčnost navdihuje, sovražnika premaga in njegove zapeljive mreže raztrga*. — *Tiste*, pravi sv. Ciprijan,

katere hočemo pred sovražniki obvarovati, oborožimo z božjim Jagnjetom, varujemo s telesom in krevco Jezusa Kristusa.

Ali zastoj išče tisti zmagovalnega orožja, ako ga še le takrat v roke vzame, ko so njegove telesne moči omagale in dušne opešale; najboljše orožje v roki slabega le malo opravi. Jezus Kristus v zakramentu sv. rešnjega Telesa v podobi kruha je močno orožje zoper peklenškega sovražnika le takrat, in le pri tistem, kateri vé s tem orožjem se prav obnašati. Toda koliko si bo z njim ta pomagal, kateri se že le malo, ali pa celo nič ne zavé, katerega bolezen, strah in smrtna težava že vsega omamijo; s kakšnimi občutljeji more ta svojega Zveličarja prejeti, kako ga more za milost in pomoč prositi, ko le malo, ali pa že nič ne vé, kaj se z njim godi? Kako potrebno je toraj, da se še dosti zgodaj, pri čisti pameti in jasnem zavedanju, s tem najmočnejšim orožjem svete popotnice preskrbi, da se še ob pravem času in dovolj močan svojemu svoražniku zamore zoperstaviti. O kako silno se tisti pregrešé, kateri nevarno bolnih bolnikov ne opomnijo na prejem sv. popotnice, ker se ga bojé prestrašiti, da je tako nevarno bolan. Pa kako nespametni so tudi tisti bolniki, kateri le za zdravje trupla skrbé, zdravil svoje duše se pa boje, in najsvetejše, najimnitniše in najpotrebniše opravilo od dné od dné odlašajo.

Kakor je pa sveta popotnica bolniku najmočnejše orožje zoper sovražnike, ravno tako je pa tudi najboljši tovariš in voditelj v večnost. Smrt je pot v večnost, ki ni nobenemu dovolj znana, in tisti, kateri pravo pot tje zgreši, ostane za zmiraj zgubljen in nesrečen. Kdo toraj ne bi bil vesel, če si more na tako neznanem in nevarnem potu zvestega in zanesljivega voditelja najti? In ta najboljši voditelj na nepoznani poti iz časnosti v večnost je naš Zveličar v zakramentu sv. rešnjega Telesa, ki ga bolnik za popotnico v večno življenje prejme. Kakor je po Mozesu izraelskemu ljudstvu na večer pred izhodom iz Egipta Bog ukazal velikonočno jagnje jesti in se tako za pot v obljubljeni deželo okrepcati; tako naj tudi kristijan zavzije Jagnje v zakramentu sv. rešnjega Telesa, na večer svojega izhoda iz ptuje dežele, t. j. na večer svojega življenja ob smrtni uri za popotnico v obljubljeni deželo v srečno večnost.

Jezus Kristus je sam vedel, da za umirajočega ne more nič bolj strašnega biti, kakor nevednost, v katero večnost bo prišel, ali srečno, ali nesrečno. Da bi bilo pa človeku v tej največji stiski kaj pomagano, se je Jezus Kristus sam zapustil v podobi kruha in je rekel: *Kdorkoli bo jedel od tega kruha, bo večno živel.* Da nam je pa res to nebeško jed posebno za popotnico v večno življenje zapustil,

je s tem pokazal, ker je ta presv. zakrament postavil še le na večer pred svojo smrtjo, predno je k Očetu nazaj šel, s tem je očitno naznanil, da le njemu je prava pot v nebesa znana, in da le tisti, kateri bo njega vzel za tovariša, za voditelja, le ta bo srečno k Očetu prišel. Sam je rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje*. Kdor bo toraj v njegovi tovaršiji to nevarno pot nastopil, le ta bo gotovo srečno prišel v večno življenje.

Ni se toraj čuditi, da cerkveni učeniki sveto popotnico večkrat imenujejo zastavo večnega življenja, znamenje večnega zveličanja, pot v nebeško kraljestvo. In sv. Krizostom pravi, *da angelji božji obdajajo posteljo bolnika, kateri s čistim srcem, s pravo pripravo to sveto popotnico prejme*. Koliko več nas pa še morajo k prejemanju svete popotnice priganjati lastne besede našega Odrešenika, ki pravi: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ta ima večno življenje*.

Kako silno se tisti motijo, kateri se v huđi bolezni ne pustijo prevideti, boječ se, da bodo tem bolj gotovo morali umreti. Bojijo se Jezusa najboljšega voditelja, ki jih hoče takorekoč za roko prijeti, da jih srečno pripelje po najtežavniši poti iz časnosti v večnost.

V resnici nespametno; pa ne le nespametno, marveč grešno bi bilo, ko bi iz napačnega strahu in nepotrebnih ozirov sv. popotnico odlašali, ali še celó opustili. Zatoraj pa tudi pogosto Boga prosimo, da naše duše vnema k pogostni prejemi te presvete angeljske hrane, posebno pa kadar nas bo poklical na pot v našo pravo domačijo, nam naj to milost dá, da nam bo vredna prejema svete popotnice zastava v večno življenje. Amen.

Jan. Potočnik.

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Homilija.

Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. Mat. 7, 15.

Odkar je Jezus očitno učiti začel, je množica ljudi od vseli strani k njemu hitela poslušat njegove nebeške nauke. Ko se je nekikrat zopet veliko ljudstva okoli njega sešlo, se podá s svojimi aposteljni na hrib blizo Genezareškega jezera, se vsede na tla in jame učiti najprej osem blagrov, pové potem, kaj imajo aposteljni in drugi ljudje storiti in opustiti, da bodo zveličani. K sklepu opominja svoje

poslušalce, naj si prizadevajo z vsemi močmi priti v nebeško kraljestvo, v večno zveličanje in reče: *Pojdite v sveto mesto, nebeški Jeruzalem, v hišo Očeta nebeškega, skozi ozka vrata, namreč skozi vrata pravičnosti in spokorjenja, po poti čednosti, pobožnosti in svetosti, zakaj široka so vrata in prostorna je pot, katera pelje v pogubljenje, t. j. pot, po kateri hodijo oni, ki živé po svojem spačenem poželenji, in veliko jih je, kateri po nji noter hodijo. Kako ozka pa so vrata in tesna je pot, katera pelje v življenje, t. j. večno zveličanje; ta ozka vrata in tesna pot so zapovedi božje, ki se tesne in ozke zato imenujejo, ker hudemu poželenju nič prostora ne dajo in se morajo na tanko spolnovati; — zato pravi: *in malo jih je, kateri jo najdejo*. Potem pa je še pristavil besede današnjega sv. evangelija, katere imajo v sebi resno opominjevanje tudi do nas. In da si jih bomo bolj živo k sreči vzeli in si jih v spominu ohranili, vam bodem današnje evangelijske besede obširneje razložil.*

15. v. *Varujte se lažnjivih prerokov*, pravi Gospod v današnjem evangeliju. Preroki, ki jih je Bog pošiljal svojemu izvoljenemu ljudstvu, so bili od Boga razsvitljeni in odbrani možje, ki so ljudem voljo Gospodovo oznanovali, v njih vero v pravega Boga in upanje na obljubljenega Odrešenika ohranjevali, in da so se mogli zares poslance božje skazati, so pogostokrat čudeže delali in oznanovali prihodnje reči. Krivi preroki, pred katerimi Jezus v današnjem evangeliju svari, so krivi učenci, posebno tedanji pismarji, ki so se namesto prerokov postavljali, ker so se šteli prijatelje in služabnike božje, kakor nekdanji sv. možje, katere je Bog ljudem pošiljal. Ali pri vsem tem so hoteli le ljudi slepariti, da bi ložje med nje svoje zmote in nauke zatrosili; zato so zapovedi božje celo napačno razlagali, tako, kakor je ustrezalo njihovemu poželenju in napačni prostosti. Po zunanje so kazali neko ostrost in navidezno svetost življenja, ali njihovo srce je bilo hudobno, polno zlobnosti, napuha, sovraštva, nečistosti in nevoščljivosti; zato je rekel Jezus o njih: *oni pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi*, svojo hudobijo pod plajšč hinnavske svetosti skrivajo, ali nameravajo pa le hudo, zapeljati v zmoto, v greh, oni pripravljajo pogubljenje.

Varujte se krivih prerokov! Kristus tudi nam in vsem pravovernim kristijanom veva, kajti tudi današnje dni se krivih prerokov ne manjka. Krivi preroki so vsi tisti, ki učijo in razširjajo krive pogubljive nauke, ki so pravi Kristusovi veri nasproti. Tudi ti pridejo v ovčjih oblačilih, znajo lepo in na videz resnično govoriti, hlinijo

skrb za pravo omiko in srečo ljudstva, v resnici pa zavedno in z namenom ljudem pravo vero spodkopujejo, dvome vzbujajo, v zmote zapeljujejo, jim slednjič pravo vero vzamejo; pa tudi notranji mir v sreih zadušé. Ne poslušajte jih, kadar vam govorijo v krémah ali ob shodih, ali kadar vam v hišo prinašajo ali ponujajo take časopise ali bukve, v katerih se zasramuje nauk Kristusov in njegova cerkev.

Krivi preroki so zapeljivi ljudje, ki poštenost hlinijo, nedolžne, priproste duše odvrtačujejo od čednosti, v nesramnosti in druge pregrehe zapeljujejo, jemljejo nedolžnim dušam strah božji in sramežljivost, jih vjamejo v svoje nesrečne zanjke, dokler se jim ubraniti ne morejo več. Koliko poštenih mladenčev je tako v hude tovaršije zapeljanih in omotenih, koliko nedolžnih deklic ob devištvo in poštenje dejanih. Taki ljudje so dušna kuga, ki nevidoma po svetu hodi in ljudi mori. Kako se pa hočem krivih prerokov, hinavskih zapeljivcev varovati, dokler jih prav ne poznam? Kam pred njimi bežati, če jih v nevednosti lahko za svoje prijatelje imam? Res se človeku pogosto taka godi, za to pa nam Jezus edino resničen nauk izroči, kako poštene, pravične ljudi od hudobnih in zapeljivih razločimo.

16. v. *Po njih sadu jih bote spoznali*, pravi Gospod, ne po govorjenji, ne po noši, ampak iz njih del; tudi največji hinavec se na zadnje razodene, kakor se drevo po svojem sadji spozná. Grozdje ne raste na trnji, temuč na vinski trti, ne fige na osatu, ampak na figovem drevesu, če je sad malopriden, tudi drevo prida ni. Naj pred ljudmi še tako skrbno zakrivajo svoje življenje in svoja dela, prej ali slej pridejo na beli dan in njih hinavščina se odkrije. Lažnjivi preroki, krivi učeni in zapeljivci se zamorejo nekaj časa hliniti in pokrivati malopridno svoje življenje, če jih pa dalje časa opazuješ, bodeš se prepričal, da je grešno njih življenje, da se za njimi vidijo slaba dela. Eden izmed pglavitnih znamenj krivih prerokov je, da s svojim krivim naukom od Boga postavljeni red v družbinskem, državnem in cerkvenem življenji spreobračajo, šuntajo preslepljeno in zapeljano ljudstvo zoper svoje sprednike, zoper duhovsko in deželsko gosposko in potegnejo ljudi po upornem rovanji zoper posvetne oblasti in časne nadloge in večno pogubo. In če se med vami, ljubi poslušalci, nahajajo ljudje, ki trosijo drugačne nauke med vas, kakor so tisti, ki ste jih slišali dozdej v cerkvi, ljudje, ki ne verujejo tega, kar uči sv. evangelij in katekizem, pazite le, kako se ti ljudje vedejo, kako živé, in kmalo bodete zapazili, da so njih dela hudobna, njih življenje pregrešno. Zakaj:

17. v. *Vsako dobro drevo rodi dober sad; malopridno drevo pa rodi malopriden sad.* Drevo v teh besedah Gospodovih je podoba človeka, dober sad je podoba dobrih del, malopriden sad pa podoba malopridnih del, ki jih človek zvršuje. Pomen teh besedi Gospodovih pa je ta: Kakor dobro drevo, ki je cepljeno z žlahtnim cepičem, prinaša dobrega, žlahtnega sadja, malopridno drevo pa, kakor divjak, samopašnik ali lesnika, prinaša malopriden in pust sad, tako je tudi z ljudmi; njih dela so dobra, če so tudi sami dobri, pravični; njih dela so slaba malopridna, grešna, če so sami sprideni, pregrešni, hudobni. Kakošna so pa naša dela, preljubi, dobra ali hudobna? Takošna, kakoršno je naše srce, kakoršni smo mi. Zakaj:

18. v. *Dobro drevo ne more malopridnega sadú roditi, tudi ne malopridno drevo roditi dobrega sadú,* pravi večna resnica. Je drevo dobro, žlahtno, ne more slabega sadú roditi, more po svoji natori le dobro žlahtno sadje roditi, je pa drevo divje, necepljeno, ne more dobrega sadú roditi, temuč le svoji natori primerno, namreč slabo sadje roditi. Tako je tudi z nami. Dokler je človek dober, opravičen, v stanu milosti božje, je vse, kar dela ali trpi, kar dobrega stori in hudega prestane, Bogu dopadljivo, njemu samemu pa za večno življenje zaslužljivo, karkoli dela ali trpi iz ljubezni do Boga in z radovoljnim srcem. In ako se človek nahaja v smrtnem grehu in brez posvečujoče milosti božje živi, naj dela karkoli in kolikorkoli dobrega, za večnost je zastonj, vsako še tako imenitno dobro delo je za večno zveličanje zastonj in brez vsake vrednosti. Oj, kolika škoda, kolika zguba, brez milosti božje živeti, toliko dobrih del zgubiti, katere bo Bog od nas vsacega tirjal.

19. v. *Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo.* S temi besedami nas Kristus uči, da ne bodo le oni zavrženi in na večno pogubljeni, kateri hudo ali greh delajo, ampak obsojeni bodo v pekel tudi taki, kateri si dobrih del v življenju niso nabrali. Krščanska pravičnost, ki je k zveličanju potrebna, velevala: *Varuj se hudega, stori dobro!* Oni hlapec, o katerem nam sv. evangelijski pové, da svojega talenta ni zapravil, temuč da ga le ni prav porabil in ga je v zemljo zakopal, bil je že zavoljo tega obsojen in pahnjen v vnanjo temo. Te evangelijske besede pa so tudi resno svarilo vsem nepoboljšljivim grešnikom. Ako le-ti zametavajo milost božjo, ki jo jim Gospod daje po mnogoterih potih, ako ne poslušajo raznih klicev božjih k spreobrnjenju, jim bo Bog čas božjega usmiljenja ustavil, jih bo dal smrti posekati kakor nerodovitno drevo, ki zastonj prostor zavzema, kakor žuga kraljevi prerok David v svojem

(7.) psalmu rekoč: *Ako se ne spreobrnate, bo on svoj meč zasukal, svoj lok je že napel ter ga je pripravil. Smrtne strele je nanj položil, svoje pušice je ognjene naredil.*

21. v. Slednjič pravi Jezus v današnjem evangeliju: *Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* — Kar je poprej rekel Kristus o krivih prerokih, da ne njih besede, ne njihovo učenje niso poglavitna reč, ampak njih dela, njih življenje mora pravo in pravično biti, to zdaj vsem reče: Ne ta, ki zunajno, z besedo moj nauk spoznava, sebe kristijana, mene pa Gospoda imenuje, ampak oni, ki božje zapovedi dopolnuje in se tako v dejanji mojega služabnika kaže, bode zveličan. Te besede Jezusove, preljubi, nam določno dopovejo, da k zveličanju ni zadosti, da le verujemo, da radi poslušamo, kar je Bog razodel in nam sv. katoliška cerkev verovati zapoveduje, ampak moramo tudi svojo vero v delih, v dejanju kazati, po nji živeti, ker vera brez dobrih del je mrtva, kakor je telo brez duše mrtvo. *Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi*, rekel je Jezus mladenču, ki ga je vprašal, kaj naj stori, da bo imel večno življenje. (Mat. 19, 17.) Besede Jezusove: *Gospod, Gospod itd.* nam pravijo, da ni že zadosti, ako več molimo, v cerkev hodimo, sv. zakramente prejemamo, ampak vse zapovedi Božje moramo spolnovati, zakaj: *Kdorkoli vso postavo spolni, se pa pregreši v enem, je vsega kriv.* (Jak. 2, 10.)

Ne zanašajmo se toraj na to, da smo katoliški kristijani, da se nahajamo v Jezusovi cerkvi, da smo v pravi veri izrejeni, to nam bode le v še hujšo obsodbo, če ne živimo po veri. *Resnično vam povem, vas ne poznam* (Mat. 25, 12.), Jezus vsem takim poreče, ki imajo sicer pravo vero, pa nimajo njenih del. Ako pa vero v življenji kažemo, po nji zvesto živimo, potem nam bode ona ključ, ki nam bode odprl vrata nebeška, da pojdemo ob smrti iz časnosti v presrečno večnost. Amen.

Ant. Kukelj.

2. Škodljivci, ki drevje pokončujejo.

Mat. 7, 17.

Vvod. Ker danes sv. evangelij govori o drevesih, bom vam tudi jaz kaj o drevesih povedal. Pomen evangelijskega drevesa je . . . Vi veste, da vsako drevo ima svoje škodljivce, ki ga poškodujejo ali pa

še celo končajo, n. pr. črvi, keбри, gosence . . . Taka je tudi z drevesom našega zveličanja; tudi to ima škodljivce, ki mu perje, cvetje in sad objedajo ter še drevo tako obglodajo, da bode slednjič *posekano in v ogenj vrženo*. Toraj: o nekaterih škodljivcih na drevesu zveličanja.

Izpeljava. 1. Vrtnar vsadi drevo in se veseli lepe rasti. V kratkem začne drevo hirati. Preiskuje, najde — črva. Takim črvom podobne so strasti, ki se na skrivnem v sreč vgnjezdijo in slednjič človeka na duši in telesu končajo. V začetku je še grešnika strah in groza, — polagoma pa pogubni črv vse spodjé . . . Nečistost: v začetku nečimernost v obleki, želje družim dopasti, nevarne priložnosti . . . slednjič strašno gorjé! — Lakomnost: srce že pri otroku preveč navezano na denar, skopari čedalje bolj, — že goljufa, slepari, stiska, odira . . . Sovraštvó: v začetku majhno mrzenje še skrito na dnu srca, čedalje večja zamerljivost, nespravljev srd . . . In to velja o vseh družih strastih, ki polagoma kakor črv spodjedajo drevo zveličanja. Treba zatirati . . .

2. Vrtnar najde še druge škodljivce, ki ubranijo, da ne rodi drevo dobrega sadú: gosence, keбри in metulji s svojo škodljivo zalego. Kako lepo je bilo drevo poprej, in sedaj vse golo . . . Take kebre in metulje in požrešne gosence ima tudi drevo zveličanja v človeškem sreč: zapeljivci, satanovi hlapci. S kolikim veseljem gledamo duhovni mlada drevesca v vrtu božjem — nedolžne otroke . . . In čez nekaj let kakšni so!? Škodljivi žužki so jih popolnem spridili.

Nekateri keбри in metulji so na zunanje silno lepi in vablivi: rumeni kakor zlato, beli kakor srebro, nekateri imajo pisane ali škrlatasto rudeče perutnice . . . Prav taki so zapeljivci — *v ovčji obleki, znotraj zgrabljivi volkovi* . . . Mrčes je treba ukončavati.

3. Mraz ali prehuda vročina in suša tudi gostokrat ubrani, da drevo ne rodi sadú . . . Da premnogi nič ne storijo za nebesa, kriva je mlačnost in lenoba; nočejo drevesu življenja primakati s sedmerim studencem sv. zakramentov, rosa poživiljajoče pobožnosti ne more do njega: drevo usahne . . .

4. Večkrat hudi viharji drevo nevarno omajajo ali pa nezrelo sadje otresejo. — Človek v prehudih skušnjavah omaga, če se ni o pravem času utrdil s premagovanjem, če se ni podprl z nebeško podporo . . .

5. S starostjo navadno drevesa opešajo, če se jim zemlja ne gnoji in zboljšuje, ter ne rodijo sadu. Tudi človek opeša v bogoljubnem

življenji, če si z raznimi pripomočki ne prizadeva za stanovitnost v dobrem . . .

Konec. Le poglejte jo — mladino naše soseske, kako cvete! Kako lepo se razcvita mlado življenje nedolžnih mladenčkov in deklic! Nadjamo se najlepše prihodnosti. Toda oh! že znabiti gloda na skrivnem zlobni črv . . . škodljivi žužki so jih že jeli obletavati . . . viharji in neugodna vremena jih žugajo ugonobiti . . . Če nočete v pekel vrženi biti in vekomaj goreti, odstranujte škodljivce in zavarujte se o pravem času . . .

Osma nedelja po binkoštih.

I. Prava in napačna sramožljivost.

Kaj bom storil? . . . kopati ne morem, ubogajme prositi se sramujem.

Luk. 16. 3.

Hišnik današnjega evangelija nam ne predstavlja samo krivičnega, pri tem pa vendar modrega, previdnega, prav za prav prebrisanega človeka, temuč tudi kaže, kam da ga pripelje napačna sramožljivost. Tega, kar je dopuščeno in nobenemu sramote ne dela, se je bal storiti, nasproti pa ni pomislil, kako bo njegova čast omažešana, ako se posluži krivičnih pripomočkov, da bi se zanaprej preživil. Če hišnik res ni mogel več kopati, t. j. sploh delati, bi bil pač smel dobre ljudi za mile darove prositi, to bi ne bilo nič sramotnega zanj. Pa on si jo je drugače stuhtal, da bi ga potem ljudje sprejeli v svoje hiše, ko bo odstavljen od oskrbovanja. Dolžnike svojega gospodarja kar skup pokliče ter reče enemu: „Vzemi svoje pismo, vsedi se hitro ter zapiši petdeset!“ in drugemu: „Vzemi svoje pismo in zapiši osemdeset!“ Tako se ta oskrbnik ne sramuje na krivični način si zanaprej pomagati, s poštenimi pomočki se preživiti, ga je pa sram.

In če se ozremo v navadno življenje, žalibog zapazimo, da je mnogo ljudi temu hišniku podobnih. Marsikateri se sramujejo reči, ki človeku nikakor ne delajo nečasti, ne zarudijo pa nad tem, kar je v resnici pregrešno ter pred Bogom in ljudmi sramoto dela. Mnogoteri se skuša ljudem prikupiti, išče njihove pohvale; pa se ravná pri vsem svojem mišljenju in delovanju po mnenju posvetnjakov, ne pa po nespremenljivi postavi božji, ki edina pravo ceno, čast ali sra-

moto kacega dejanja razsodi. Odtod izvira, da se marsikdo dobrih del sramuje zato, ker svet zaničljivo o njih govori, in ne zarudi pri dejanji, ki pred Bogom in pred čednostnimi kristijani sramoto dela, zato ne, ker ga svet s svojo pohvalo olepša.

Iz tega vidimo, da se nahaja prava, pa tudi napačna sramožljivost, ki veliko vpliva na človekovo življenje. Zato je treba obojo spoznati, da se bomo ene varovali, drugo pa ko poseben dar božji cenili ter si tako k časnemu in večnemu blagru pripomogli. Premišljajmo toraj danes, kaj je 1. prava in 2. kaj je napačna sramožljivost.

I. Da bomo sramožljivost prav cenili, moramo vedeti: *a)* kaj je ta čednost? *b)* odkod izvira? *c)* kako se vzbudi, goji in ohrani? slednjič *d)* kako se zgubi?

a) Sramožljivost v širjem pomenu je nekaj višjega, božjega v naši notranjosti, ki se vsemu zoperstavlja, kar ga hoče udušiti in zatreti. Sramožljivost se vselej kaže in giblje, kadar se hoče kaj tacega storiti ali dopustiti, kar našo višjo naturo, kar našo sveto samozavednost, kar ohranjenje naše časti ali res, ali le dozdevno v nevarnost postavlja. Sramožljivost je — še bolj določno rečeno — neprosto-voljni, natorni, od Boga vstvarjeni stud in mrzenje do vsega, kar je nespodobno. Kakor se nahajajo ljudje, katerim ob pogledu kake stvari slabo pride in ki se koj brez daljnega premišljevanja od nje s studom in nevoljo obrnejo; tako se sramožljiva duša hipoma od vsega nespodobnega obrne in beži, da bi jej kaj ne škodovalo.

Sramožljivost v ožjem pomenu je tista lepa, blaga čednost, tisto občudovanja vredno obnašanje, ki pri vsem zarudi, kar čisto, nedolžno dušo žali, in se vsega skrbno varuje in ogiblje, kar bi v besedah, ali migljelijih, ali obleki čiste oči in ušesa lahko pohujšalo.

To sveto čutilo sramožljivosti naj bo ščit, podpora, varuh nedolžnosti, naj bo nasprotno zdravilo škodljivih nagnenj in poželenj, naj bo za mladino jez zoper nečistost, za zakonske uzda zoper nesramno vedenje. Zato po pravici piše sv. Brnard (orat. 86. de cantic. cant.): *Kakor blišeč biser nравnosti pač je sramožljivost, kako ljubenzjivo se odsvita iz obnašanja in obličja človekovega! Ona je najbolj zanesljiva oznanovalka blagega mišljenja, sestra zdržnosti, nikdar ugasnila svetilnica čistega duha. Nič sramotnega, nič nespodobnega se v njem ne naseli, da bi ona tega koj ne izdala; ona je čuvaj dobrega imena, priča nedolžnosti, življenja najlepši kinč. — Zato je res zališala življenje neštevilnih služabnikov Božjih, zato jim je pri-*

pomogla k toliki svetosti. Kdo ne občuduje angeljskih mladenčev Alojzija, Stanislava Kostka, Janeza Berhmansa in dr.? Ali ni ravno njihova sramožljivost jim spletla zali venec devištva? Sv. Stanislav je bil tako nežne sramožljivosti navdan, da ga je vsaka količkaj neotesana beseda silno vžalila in mu veliko trpljenja zavela, tako da je njegov oče moral družbo prositi, naj se že zavoljo malega Stanislava vede spodobno. In Alojzij je bil tako sramožljiv, da še cesarici, kateri je imel na španjskem dvoru kakor plemič streči, nikdar ni v obraz pogledal.

b) Kje neki pa ima izvir taka sramožljivost? Že iz dozdam rečenega se lahko posname, odkod je ta čednost; ona je od Boga, ki nam je svojo podobo vtisnil, in se nahaja tam, kjer je ta podoba božja. Ker ta podoba z vsem svetim in veličastnim, katero v sebi hrani, se od vsega nizkega in nesvetega čuti žaljeno in preplášeno, zato se zoper slednje ustavlja. To sveto čutilo, katero se strahoma obrača od vsega nespodobnega, je v človeški natori ležeče, je tesno z njo združeno, je neka iskra višje, božje nature. Ko smo te deležni postali, smo podedovali tudi ob enem sv. sramožljivost. Zato se nahaja to nježno čutilo, sramožljivost, celó pri divjih, surovih ljudstvih.

Adam pa Eva sta bila naga in se nista sramovala (I. Moz. 2, 25.), zakaj oblačilo nedolžnosti ju je zakrivalo (Sv. Avguštin); bila sta sprva kakor naši otročiči, v katerih se še nobena huda strast ni zbudila. Po storjenem grehu *so se jima oči odprle, in ko sta bila spoznala, da sta naga, sta spletla figovo perje in si naredila krila.* (I. Moz. 3, 7.) Iz samega usmiljenja je Bog sramožljivost in vestno očitane v srce prvega človeka položil. To nam je toraj prirojeno in je za čednostno življenje tako potrebno in koristno, kakor čutilo bolečine v natornem, brez katerega bi človek prva leta ne preživel. — Otrok z začetka ne more nobenega čutila razodeti, kakor le bolečino, ki jo naznanja z jokom. Pa ta jok otroku telesno življenje ohrani. Ako bi ne vpil, kdo bi mu pomagal v nevarnostih, ki mu že v zibeli proté? Brez čutila bolečine bi človek ne zapazil bolezni, ki v njem nastaja ter bi ne mogel zabraniti njenega daljnega razvoja. Ravno tako bi se človek v toliko dušnih nevarnostih brez nježnega čutila sramožljivosti ne mogel obvarovati. Kako modro je Bog ravnal, da je dal sramožljivost za varuha nedolžnosti in dušnega zdravja! Ali ni toraj dolžnost človekova, ta nebeški dar vzbujevati, gojiti in ohraniti?

c) In kako se naj to zgodi? Kakor sveto sploh, tako se tudi sramožljivost v človeku nahaja le kot zmožnost. Z njo je tako, kot z govorico; zmožnost je v otroku, — le vzbuditi, vaditi se mora.

Ravno tako se mora vzbujati sramožljivost nasproti vsemu nespodobnemu, grdemu, ostudnemu. — Že majhen otrok se mora opomniti, da so gotove reči nespodobne ter se morajo skrivati pred ljudmi. Otrok se jame duševno razvijati, dospe k samozavednosti. Kolikor bolj spozná in čuti v sebi nekaj višjega, toliko bolj se boji vsega nizkega. Da, otroci, pri katerih se sramožljivost prav vzgoji in razvija, tako dobro sodijo, da mnogokrat odraščene osramoté rekoč: „to ni lepo, to je nespodobno, to je grdo . . .“ tako govore v svoji priprostosti in nedolžnosti. — Ko nastopijo mladeniška leta, dospè tudi višje duhovno življenje do svojega cveta, in s tem nastopi največja občutljivost zoper vse, kar bi utegnilo sramožljivost žaliti. Ta dragi zaklad se nobenkrat tako hitro ne rani in uniči, kakor zdaj, ko je treba prelepi cvet nedolžnosti obvarovati.

Zato stariši in odgojevalci zelo napak ravnajo, ako se za sramožljivost sebi izročenih nič ne zmenijo ter jim čutila, kaj je čast, kaj sramota, kaj sveto, kaj zaničljivo . . . v sree ne vsadé. In če kdo reče: „E kaj, otroci so otroci, saj tega ne zastopijo, saj nič ne vedó . . .“ je to ravno odgovornost odgojevalcev, ako se nad grdimi rečmi nič ne spodtikajo in ne sramujejo, ker skušnja uči, da od tistega časa izvira njih popačenost in nesreča.

Zato je gojitev in ohranjenje sv. sramožljivosti največje vrednosti. Mladeneč, dekle se ne smé še le dolgo pomišljati, kaj je prav, kaj ni prav, kaj dopuščeno, kaj dostojno in spodobno, kaj pa krščanskemu vedenju nasprotno; ne, to mu že v trenutku pové nježno čutilo, ki prešinja njegovo dušo. Je pa to čutilo oslajljeno, morda celó zamorjeno, da molči in se ne gane, potem je milovanja vreden. Mladenci in dekleta si morajo dobro zapomniti: Sramožljivost zgubljena — vse zgubljeno! Z njo se pokoplje nedolžnost in dušni mir. Zato se prav imenuje zabredla oseba nesramen človek, in koliko jih je žalibog! dandanašnji v vseh stanovih, v obojem spolu in sleherni starosti! Kako pa pride človek tako daleč, kako pade tako globoko? Skratka

d) kako se zgubi sramožljivost? Po zadolženju starišev in odgojevalcev se zgubi sramožljivost, če je pri otrocih že za mladih let ne vzbujajo in gojé, če so v besedah, dejanjih in obnašanji neprevidni, če v svoji pričujočnosti kaj nespodobnega trpijo, če sinovom in hčeram dovolijo obiskovati plesišča, gledišča, slabe družbe, če pripusté sumljiva znanja in zveze; če že doma na to ne pazijo, da bi spole ločili po noči. — Sramožljivost zamoré domači, spačena mladina in nesramni posli, ki s svojimi besedami,

s kvantanjem, popevanjem, nesramnim obnašanjem vedoma in s premislikom mnogokrat žalijo uho in oko in zamorijo nježno čutilo. — Dovolj znano je, kaj pišejo sv. očetje o slabih družčinah, katerih ima svet na izbiro. Kdor pusti med svetom svoje oči švigati na okrog po osebah družega spola, po raznih spodtikljivih podobah, kdor svojega telesa visoko ne ceni, kakor tempelj sv. Duha, in celó drugim kaj oblasti do njega dovoli — ta ne bo dolgo ohranil sramožljivosti. Zato slehernemu velja, kar sv. Frančišek Saleški svetuje Filoteji: *Ne trpi, draga Filoteja, od drugih dotikanja z rokami, če tudi le v šali, in si jih sama tudi ne dovoli; zakaj sv. sramožljivost in čistost vselej škodo trpi.* Polž si ne pusti dotakniti rožičkov, ampak jih koj skrije; neka cvetlica v Braziliji pri vsakem dotikljeji peresa skup zviije, pri daljšem dotikanji pobesi celó vejice. Tako sramožljiva bi morala biti mladina. Ali kako njej, kako vsakemu dandanašnji preti nevarnost, ko je toliko pohujšanja, to je splošno znano. In slabo, h kateremu je človek že tako nagnen, se ga prej prime, ko dobro. In ker je toliko prilike videti in slišati in delati nespodobne reči, zato se ne čudimo, da sramožljivost zmirom bolj zginja, umira, ugasuje in nesramnosti prostor dela.

II. Zraven prave imamo tudi napačno sramožljivost, ki se tako rada ljudi polasti in toliko dušnemu blagru škoduje. Kako se pa razločujete med seboj? V pravi sramožljivosti se vzdigne in brani to, kar je božjega v človeku zoper vse nedostojno, pregrešno, nesramno, satansko; v napačni se giblje in brani samosvoja ljubezen in dopadljivost zoper vse to, kar je dostojno, pošteno, za kristijana imenitno in k zveličanju potrebno. Ta napačna sramožljivost se lahko trojno razodeva: gledé na Boga, gledé na ljudi in gledé na samega sebe.

a) O napačni sramožljivosti gledé na Boga govori Kristus sam: *Kdor se mene in mojih besedi sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kadar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angeljev veličastvu.* (Luk. 9, 26.) — Človek si šteje v veliko čast, ako spada med posvetne velikaše; ne šteje si pa v čast, da, celó sramuje se, ako Kristusu pripada. Ali je Sin božji tako nizek in zaničljiv, da bi se morali sramovati, ako njemu pripadamo? Otroci tega sveta se ne sramujejo, za ta svet se izreči in odločiti, katerega je Bog zavrgel; in kristijani zarudijo, če se je treba za Kristusa izreči? Rudečica te ne oblije, če si preklinjevalec, bogokletnež, pijanec, maščevalec, pretepalec, mesenež, razuzdanec, krivičnik . . . sramuješ se pa bogaboječ, pobožen, ponižen, čednosten biti! — Vsak dan se

vidijo razuzdanci, ki se ponašajo z najgršimi reči, in kristijani naj bi se sramovali najlepših in svetih opravil? In še več: Ali se to s pametjo vjema, če kdo veruje, da je Kristus Bog, pa se sramuje, njemu služiti; ali ga saj očitno spoznati in moliti? — V Kristusa verovati, pa se njegovega evangelija sramovati; njegovo postavo hvaliti, pa je ne spolnovati iz napačnega strahu; vero kristijana spoznavati in kot malikovalec živeti: to se pravi zoper sv. Duha grešiti, v srečo od Boga odpasti. Ali ni to napačna, kazni vredna sramožljivost? Ali ne veljajo prej navedene besede Zveličarjeve vsem tistim, kateri se sramujejo očitno moliti, očitno obiskovati službo božjo, očitno poklekniti, ter Jezusa moliti ko mimo njih gré, da bi bolnega pokrepčal za zadnji boj, očitno se odkriti, kadar zvon zapoje nebeški pozdrav . . . Seveda vse to tirja poniževanja, premagovanja samega sebe, pripravljenosti tudi zaničevan biti od posvetnjakov. In kdor ne ravna tako, ali ne taji dejansko nauka, evangelija Kristusovega, ako ga tudi z ustmi spoznava? Te napačne sramožljivosti se bo moral enkrat sramovati, ko bo po grozitvi Zveličarjevi postavljen na levico, ker se ga bo tudi Sin človekov sramoval ter ga ne spoznal za svojega! Nič manj pregrešna in kazni vredna je

b) napačna sramožljivost gledé na ljudi. *Ko bi hotel ljudem dopasti*, pravi sv. Pavel (Gal. 1, 10.) *bi ne bil Kristusov služabnik*. Pa koliko kristijanov je, ki želé ljudem dopasti iz napačne sramožljivosti. Zato nimajo radi, da bi jih drugi hvalili, kako so pobožni, kako da goreče za Jezusom hodijo, kako si prizadevajo imeniten prostor v nebesih zasesti! Koliko dobrega in hvalevrednega se opusti, koliko slabega in graje vrednega se pa stori iz praznih ozirov, iz strahu pred ljudmi? Ali se ne sliši mnogokrat govoriti: „Kaj bodo pa ljudje rekli, ako več ne grem v tisto družbo, med tiste pivee, igralce, ako več ne grem na plesišče, ako opustim tisto znanje? Kaj si bodo mislili o meni, če grem stran od slabih pogovorov, pesem in kvantanja, če se pri dvomnih šalah in klafanjih več ne bom z njimi krohotal? Kaj si bodo o meni mislili, če se bom pri zvonjenji odkrival in se prekrizoval, če bom zopet v cerkev hodil, roke sklepal, kolena pripogibal, pobožno molil, če bom večkrat sv. zakramente prejemal, če več ne bom z drugimi o postnih dnevih mesa jedel? itd. vsi se mi bodo posmehovali, za slaboumneža imeli, vsi se me ogibali . . . Tako kristijan vse žrtvuje iz praznih obzirov do ljudi in ostane v svojih slabih razvadah, akoravno spozná, da božja postava nasprotno uči, da nobeden ne more ob enem dvema gospodoma, Bogu in svetu služiti, akoravno vé, da je svet v vednem

nasprotju z evangelijem. K taki nedoslednosti in slepoti človeka pripelje napačna sramožljivost.

c) Ravno tako ima napačna sramožljivost gledé samega sebe prav slabe nasledke. Marsikateri se sramuje n. pr. slabejše obleke, zato ker je nečimern in lišpav; sramuje se kacega dela, ker misli, da je že preimeniten; sramuje se razodeti svojo revščino ali potrebo, ker je preošaben; mladenec se sramuje modre in skušene ljudi za svét vprašati, ker je prenapihujen in domišljevalen, da bi obstal potrebo posvetovanja; marsikateri kristijan se sramuje svojih grehov se spovedati, ker preveč samega sebe ljubi, da bi se sam obtožil in obsodil . . . To je napačna, kriva sramožljivost, slaba v svojem izviru in v nasledkih. Le prevečkrat se v duhovnem življenji to ponavlja, kar se sicer navadno primeri, da se bolnik takrat, ko to višji obziri in telesno zdravje zahteva, sramuje razodeti in odkriti vestnemu zdravniku gotove rane. Ko bi tak bolnik spretnemu zdravniku odkritosrečno pokazal svoje rane, bi v kratkem popolnem ozdravel, ker je pa bolezen zakrival, trpi grozovite bolečine ter hira bolj in bolj, — sam si je smrti kriv. Pa to je le časna smrt; ako se pa grešnik drzne skrivati dušne rane, si nakoplje nestrpljive pekočine na tem svetu, tam pa večno smrt, — večno pogubljenje. — Glejte, tako napačna sramožljivost človeka zbeга v njegovih nazorih, kaj je častilno, kaj sramotno, kaj prav, kaj pa ni prav. In človek tako narobe in brezumno potem tudi ravna.

Zatoraj, dragi kristijani, ako hočemo napačno sramožljivost z vspehom premagati, vzbujajmo, gojimo, varujmo krščansko sramožljivost otrok božjih iz vseh svojih moči. Kolikor bolj se sramožljivost ustavlja zoper vse nizko, počutno, živalsko, pregrešno, satansko, toliko čistejša in pogumnejša je duša človekova, toliko svitlejša je podoba božja v njem, toliko slajša je zavest, da je živa mladika na pravi vinski trti, živ ud na telesu Kristusovem, živ tempelj sv. Duha. — Za to svoje duhovno poslopje, ta veličastni tempelj moramo najbolj skrbeti, ter ga vedno zališati s krščanskimi čednostmi tem bolj, ker nam na strani stoji zvesta pomočnica, skrbna varuhinja, sv. sramožljivost. Za vse lepo in blago, za vse, kar se vjema z božjo postavo, se moramo potegovati in to storiti, naj se nam tudi svet posmehuje; vse nespodobno, sramotno in pregrešno moramo studiti in sovražiti ter se sploh tako obnašati, da odidemo večnemu osramotenju. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Kako si moremo dobre prijatelje delati.

Delajte si prijatelje . . . , da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča. Luk. 16. 9.

Dobre in prave prijatelje imeti je veliko vredno; zakaj le-ti nam morejo v sreči in nesreči veliko pomagati, veliko koristiti. Zato pravi sv. pismo: *Zvesti prijatelj je močna bramba, in kdor ga je najdel, je zaklad najdel. Z zvestim prijateljem se nič ne meri, teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. Zvest prijatelj je zdravilo življenja.* (Sir. 6, 14—16.) To je spoznal tudi krivični hišnik v današnjem sv. evangeliji, le škoda, da si je hotel s slabimi pripomočki ter z goljufljami prijateljev pridobiti, kakor še dandanašnji ravna nespametni in hudobni ljudje, ki si iščejo takih prijateljev, kateri jim k pravi in večni sreči nič ne pomagajo, marveč jih zapeljujejo v časno in večno nesrečo. — Nasproti pa nam Jezus Kristus v današnjem sv. evangeliji veleva rekoč: *Delajte si prijatelje . . . , da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča.* In kateri so taki dobri prijatelji? Hočem vam jih danes naznaniti, da boste vedeli, kako si morete dobre prijatelje delati in sicer v nebesih in na zemlji.

I. Iščimo si najpoprej prijateljev v nebesih, in sicer pred vsem drugim si iščimo pridobiti in ohraniti Boga samega kot prijatelja. Bog je gotovo naš najboljši prijatelj, ki ima največo skrb za naše telo in za našo dušo in večno zveličanje. To je on že od vstvarjenja sveta prav do zdaj nad vsem človeškim rodом sploh, kakor nad vsakim človekom posebej pokazal. Koliko je storil za naše telo, ker nas je vstvaril in do zdaj prečudno ohranil, in koliko je storil zlasti za našo dušo, ker nas je s tolikim trudom odrešil in tudi posvetil! — Koliko je toraj na tem ležeče, in kako dobro in koristno je že v ozir naše časne sreče, da Boga za prijatelja imamo! Kaj nam pomaga ves naš trud pri naših delih in opravilih, če Bog naših del ne blagoslovi, če nam ugodnega vremena ne dá, če ne dá solncu sijati, če on hudega vremena in toče ne odvrne? Ali nam mar morejo pozemeljski prijatelji v teh rečeh kaj pomagati, lepo vreme narediti, ali strašno točo odvrniti? . . . Oh, ko bi hoteli ljudje kaj bolj modri in pametni biti, bi že zavoljo časne sreče in pozemeljskega dobička iskali si Boga za prijatelja pridobiti s tem, da bi njegove

zapovedi zvesto spolnovali, in se skrbno varovali, z grehi njegovo prijaznost zgubiti. Pa mnogim ljudem ni nič mar za božjo prijaznost, nasproti pa si na vsa moč prizadevajo, Boga žaliti in si Božje sovražstvo in srd na glavo nakopati. Ali se moremo potem čuditi, da nas Bog večkrat s slabimi in hudimi vremei pokori? Kako srečen pa je človek zlasti v ozir svoje duše, ako Boga prijatelja ima! On vživa sladak dušni mir v življenji, in sladko tolažbo o smrtni uri, ker upa v večno zveličanje priti. Oh, če si pa človek v svojem življenji ni iskal Boga kot prijatelja pridobiti, če si ni pridobil dobrega prijatelja Jezusa svojega Zveličarja in prihodnega Sodnika, da bi ga po smrti v nebesa vzel, kaj more takrat ubogemu človeku ves svet in vsi pozemeljski prijatelji pomagati? Zatoraj rečem še enkrat: Iščimo pred vsem drugim Boga prijatelja si pridobiti!

2. V nebesih so pa še drugi dobri prijatelji, kateri nam morejo veliko pomagati, in zatega voljo si iščimo njih prijaznost pridobiti. Le-ti dobri prijatelji v nebesih so: preblažena Devica Marija, angeli in svetniki. Njih priprošnja pri Bogu nam že v časnih zadevah veliko koristi, še bolj pa je potrebujemo v dušnih potrebah. Njih priprošnje potrebujemo, da bi nam Bog naše grehe odpustil, da bi nam dodelil milost pravega poboljšanja, milost, da bi vse skušnjave srečno premagali, milost srečne zadnje ure. O kako srečen je tisti kristijan, kateri v prijaznosti prečiste Device Marije, angeljev in svetnikov živi! Gotovo mu morejo več pomagati, kot najboljši pozemeljski prijatelji. Kako slabo pa je za tistega, kateri ni v prijaznosti preblažene Device Marije, sv. angeljev in svetnikov božjih! Tak gotovo tudi Boga nima za svojega prijatelja. Zato nam priporoča Gospod Jezus: *Delajte si prijatelje, da kadar obnemagate, vas vzamejo v večna prebivališča.* Pripomoček pa, prečastito Devico Marijo, angelje in svetnike si prijatelje pridobiti, nam je znan, namreč: jih pobožno častiti, se jim v priprošnjo priporočevati, ter njih lepe zglede pridno posnemati, ali tudi s kakimi darovi se jim prikupiti.

Pa tudi na zemlji si zamoremo in moramo dobrih prijateljev poiskati, da nas, kadar obnemagamo, vzamejo v večna prebivališča.

II. Ljudje na zemlji pa si večkrat zbirajo take prijatelje, kateri jim pomagajo v grehe in hudobije in v večno pogubljenje, namesto da bi si iskali takih prijateljev, kateri bi jim v nebesa pomagali.

1. Dobri prijatelji pa, ki nam v nebesa pomagajo, so zlasti tisti, kateri nas prav učijo in k dobremu spodbujajo, kateri nas pred grehom svarijo, hude priložnosti od nas odvrtačujejo, kateri nas na grehe opominjajo, nam z lepim zgledom svetijo ter za dobro

vnemajo, ob kratkem: kateri k temu pomagajo, da bi bili mi dobri in kdaj večno zveličani. Taki dobri prijatelji so pobožni stariši svojim otrokom, skrbni in vestni gospodarji in gospodinje svojim poslom, skrbni in goreči dušni pastirji svojim vernim ovčicam, dobri in pobožni sosedje svojim sosedom, ali kak dober in pošten in pobožen človek. O da bi se kristijani takih prijateljev držali ter jih poslušali, koliko manj ljudi bi bilo pogubljenih! Pa ljudje si zbirajo rajše take prijatelje, ki nikakor niso dobri prijatelji, ampak so zapeljivec in pomagalec v greh in hudobijo, ker v nečistost, v pijančevanje, v goljufije, v maščevanje, v obrekovanje itd. zapeljujejo. Taki prijatelji, katerih je vse polno, nikakor ne pomagajo v nebesa, ampak v pekel.

2. Dobri prijatelji, ki nam k nebesom pomagajo, so nam lahko tudi tisti, kateri iz ljubezni in hvaležnosti za nas molijo, ter Boga prosijo, da bi nam bil Bog milostljiv, nas v svoji milosti ohranil, in nas kdaj v nebesa vzel. Taki dobri prijatelji nam koristijo, dokler smo na zemlji, pa tudi še po naši smrti, ker molijo za nas, da bi nas Bog rešil iz vic ter nas vzel poprej v nebesa.

Blagor mu, kateri ima veliko takih dobrih prijateljev, ki prav pridno za-nj molijo v življenji in po smrti. Taki dobri prijatelji bodo njegovo dušo rešili iz vic in ji pomagali v večna nebeška prebivališča. Takih dobrih prijateljev si zamoremo pridobiti: a) z miloščinjo; zato pravi Jezus: *Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom* itd. b) Z natančnim spolnovanjem dolžnost svojega stanu. Najdli se bodo ljudje, ki bodo to spoznali, bodo tebi hvaležni in za-te molili. c) Zlasti vi stariši imate gotov pripomoček. Skrbite, da svoje otroke lepo, po krščansko ter v božjem strahu izredite, potem bodo vaši otroci pridno za vas molili in vam v nebesa pomagali.

Zdaj lahko spoznate in razumite, kaj je hotel Jezus z besedami reči: *Delajte si prijatelje* . . . Naznanil sem vam danes take prijatelje . . . Poskrbite si take prijatelje! . . . Proč pa z vsemi tistimi slabimi prijatelji, kateri vas v greh in večno pogubljenje zapeljujejo. Nikar vam ne bodi žal za kako miloščinjo, ker ob vaši smrtni uri vam bo en sam očenaš hvaležnega siromaka več pomagal, kot vse vaše bogastvo. Amen.

Jos. Krčon.

Deveta nedelja po binkoštih.

I. Trojno priganjanje k pokori.

Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir.

Luk. 19, 42.

Milost božja je nekdam izvolila Noeta, da je sprideni svet s svojim zgledom, z besedo in delom učil, k pokori napeljeval. In ko bi ga bili hotli takratni ljudje slišati, bi se bili zamogli pred strašno šibo božje pravice zavarovati. Toda od hudih strasti oslepljeno in do vsega dobrega opominovanja otrpнено ljudstvo noče spoznati obiskanja božjega usmiljenja, toraj pade pod težko roko božje pravice.

Še v obilniši meri se vse to ponavlja nad Jeruzalemom in nad judovskim ljudstvom. Ne kaki človeški, ampak nebeški Noe, Jezus Kristus sam pride zgubljene ovčice Izraelove hiše iskat in jih na pot večnega zveličanja vodit. Sveti jim s svojim neomadeževanim zgledom; uči jih s svojo mogočno pa toliko ljubeznjivo besedo; prepričuje jih s tako obilnimi in presunljivimi čudeži. Toda tudi to ljudstvo tako malo hoče spoznati čas obiskanja božjega usmiljenja, da veliko več sklene svojega božjega Učenika umoriti, kar se še prvi malopridni svet ni predrznil Noetu storiti.

Vse to je Jezusu dobro znano, kakor tudi nad vse strašna šiba božje pravice, ki bo Jeruzalem in vse ljudstvo zadela, zato se štiri dni pred svojim trpljenjem, kakor nam ravno današnji evangelij pripoveduje, z žalostnim srcem temu nesrečnemu mestu približuje. Tudi zdaj še želi s svojimi solzami — s svojo besedo — pa tudi s spleteno tepežnico, ako bi bilo mogoče, to ljudstvo rešiti. — Vendar kaj naj rečem: ali ni mari Jezus previdel, da je nad tem mestom, nad tem ljudstvom vse zastoj? Vse to je res, ali njegovo ljubeznjivo usmiljenje mu ne pusti drugače storiti. Zraven pa hoče on to troje: svoje solze, svoje pomiljevalne besede in svojo spleteno tepežnico nam v zveličanski nauk zapustiti: 1. S svojimi solzami nas namreč meči, 2. s svojimi besedami močno nagiba, 3. s svojo tepežnico resnobno priganja k pokori, z vsem trojnim pa usmiljeno od pogube zavračuje. Kako vse to? V tem naj obstoji naše današnje premišljevanje.

I. Jezus pretaka britke, grenke solze, gledaje na Jeruzalemsko mesto. In zakaj? — Zakaj pa pretaka občutljiva mati, ko vidi malo-

pridnega otroka, britke solze? Oh, ona se spomni toliko težav, ki jih je z njim imela, toliko skrbi polnih dni, toliko prečutih noči, toliko zatajevanja, toliko potrpežljivosti; ona se spomni toliko ljubeznjivih opravil, ki mu jih je skazovala, toliko strežbe, toliko dobrot, toliko daril, s katerimi ga je preživljala in razveseljevala, ona se spomni toliko naukov in ljubeznjivih opominovanj, ki mu jih je v srce zasajala: zdaj pa vidi in čuti, kako se jej vse to z grozno nehvaležnostjo povrača, zraven pa spozná, kaka grozna nesreča ima nad otroka privihirati: to jej srce trga, to jej solze ožema . . . Poglejte, neskončno usmiljenejše srce, kakor ga ima najobčutniša mati, ima pa Jezus. Živo mu je v spominu, kako je to ljudstvo iz trde sužnosti Egipčanske oprostil; kako varno skozi vodene stene rudečega morja izpeljal; kako skrbno v puščavi preživljal; kako srečno v obljubljeni deželi pripeljal; kako bogato jih tam obdaroval, kako močno pred sovražniki varoval, kako potrpežljivo njih tolikratne zmote prenašal. In kako se mu zdaj vse to povračuje? Oh, njegov nauk se zaničuje, vsa opominovanja se sovražijo, njegove dobrote zametujejo, njegovi čudeži napačno razlagajo — njemu se po življenju streže. Zraven te črne nehvaležnosti pa oko še bistro gleda grozno nesrečo, ki ima nad to mesto in nad vse ljudstvo priti. Oni sklenejo roke zvezati njemu, kateri jih je iz Egipčanske sužnosti oprostil, zato bodo sami, kar jih pri življenju ostane, v tršo sužnost z zvezanimi rokami odpeljani. Oni si njega za trideset srebrnikov prilasté, ki se je za nje s toliko čudeži vojskoval, zato bo pa njih trideset ob premagi Jeruzalema za en srebrnik prodanih. Oni bodo njega kri med grozovitim bičanjem prelivali, ki jih je čudovito skozi rudeče morje izpeljal, zato pa vidi nad nje in njih otroke priti maščevanje od božje pravice — svojo kri. Oni bodo njegove roke, ki so jih v puščavi tako skrbno z nebeško mano preživljale, grozovitno prebodli in zato bodo vso oblast zgubili. Oni bodo njegove noge na križ pribili, ki jih je pod ognjenim stebrom toliko let vodil po puščavi; zato se bodo oni po svetu klatili, kot zgubljene ovce. Oni bodo njega umorili, ki jih je tolikrat pred silo sovražnikov zavaroval; zato bodo zunaj svoje zgubljene dežele delež bratomorca Kajna prejeli in zgubili pravico do obljubljene dežele, katoliške cerkve in do nebeškega kraljestva. Oni bodo tista usta zapljuvali, katera jim besede večnega življenja oznanujejo in tisto srce presunili, ki jim tako milo ljubezen skazuje; zato bodo do tega nauka oslepljeni, in za božje kraljestvo otrpneni. Na vse to je namerjena njegova beseda: *Jeruzalem, Jeruzalem! kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koljca zbira svoja piščeta pod peruti, in nisi hotel.* (Mat. 23, 37.)

Preljubi! ravno ta naš Zveličar je tudi nas oprostil iz vse hušje sužnosti, kot je bila Egipčanska; oprostil nas je iz sužnosti pekla. Peljal nas je proti obljubljeni deželi nebeški skozi rudeče morje svoje presvete krvi. V puščavi tega sveta nas poživlja z mano ali nebeškim kruhom svojega presv. Telesa. S svojim zveličanskim naukom in zgledom nam kaže pot v obljubljeno deželo, kakor svitel steber. Nas v naročji sv. katoliške cerkve varuje pred sovražnim napadom toliko zmot. Nam ponuja svoje usmiljenje, svojo ljubezen. On pa tudi s svojim ognjenim očesom pregleduje vse naše zadržanje in vse skrivne gube našega srca. Oh kako njegove pomiljevalne solze objokujejo tudi našo nesrečo bolj kot nekdanjega judovskega ljudstva, če njegove nauke, njegova svarila, njegove pripomočke, njegove sv. zakramente in njegove obljube zanemarimo, po zlobnem svetu pa in njegovih nečimernostih hrepenimo! On že od daleč vidi, v kako večno sužnost se bomo vjeli; kako nas bo njegova posvečena kri pokrila zavolj onečastenja sv. krsta in družih sv. zakramentov; kakšne spečenine bodo nevredna obhajila donesla; kako bo oznanovana pa zanemarnjena beseda božja zoper nas pričala: in toraj toči britke solze nad nami, ker njegovo usmiljenje zametujemo.

Njegove solze so bile nad Jeruzalemom in nad judovskim ljudstvom sicer nerodovitne; pa da bi saj nad nami rodovitne postale! O da bi vsaj v sree ginjeni po zgledu zgubljenega sina do njega pritekli, da bi k njegovim križanim nogam padli in njegovo usmiljenje s skesanim srcem, s solznimi očmi in s trdnim sklepom od greha odstopiti prosili za prizanašanje, odpuščenje in odvrnenje tiste neznane nesreče, katero je on sam nad nepoboljšanimi grešniki s tako britkimi solzami objokoval! — O grešnik! kaj čuti tvoje sree, do katerega Jezusove solze tako glasno govoré, na katerega tako goreče padajo? Dvakrat objokovanja vreden si, če jih več ne čutiš. Vendar če te njegove solze ne ginejo, naj te saj njegove besede k pokori nagnejo.

II. Jezus govori do Jeruzalema: *Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. On, ki ne želi smrti grešnika, temuč da se spreobrne in živi*, on, rečem, te nad vse resnobne in strašne besede govori do Jeruzalema in vsega judovskega ljudstva. Pa kaj pomaga, ker njegove besede padejo le na nerodovitno zemljo, na trdo skalo?

Toda ta beseda je začkana v sv. pismu, da bi nad nami več sadu donesla.

a) Izgovorjena je v spodbado malosrčnim in obupljivim. Oh, če Jezus že do trdovratnega Jeruzalema, do otrpnenega ljudstva tako

milosrčno govori, koliko več tebe vabi, da se k njemu zatečeš, pri njem usmiljenja iščeš. Če si tudi z grehom ranjen, kakor oni popotnik od Jeruzalema do Jerihe, on ti hoče, on ti želi postati usmiljen Samarijan, pripravljen tvoje rane zmiti, obvezati, zaceliti. On ti želi bolj usmiljenje skazati, kot ti prejeti. Poslušaj njegovo besedo: *Da bi spoznalo tudi ti, in zlasti ta tvoj dan, kar je v tvoj mir! Ne daj se toraj po sovražniku odplašiti, da ti ta tvoj dan ne preteče; potlej še le bi bilo prepozno in skrito pred tvojimi očmi.*

b) Izgovorjena je pa še ta beseda trdobnim srcem v svarilo, da bi jih z ostrostjo k pokori nagnila. — Toraj Zveličar je povsod pri tebi tako blizo kot Jeruzalemu, kamor greš, kjer se mudiš. Če greš v slabo prilžnost, v grešno tovaršijo, on ti kliče do tvojega srca: „Da bi pač spoznal tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir!“ Če na skrivnem misliš greh storiti, on je pri tebi in ti govori: „Da bi pač itd.“ Če mudiš prilžnost do dobrih del, in se ogibaš službe božje, božje besede, sv. zakramentov, je on pri tebi in ti govori: „Da bi ti pač spoznal itd.“ — Če v smrtnih grehilih živiš in odkladaš pokoro, je on v tvoji bližavi ter te opomina: „Da bi pač spoznal itd.“

Preljubi! ali hočemo mari tudi mi ta prijetni čas, kakor Jeruzalem zanemariti? Kaj bi nas toraj pričakovalo? Spolnilo bi se, kar je bilo nad Jeruzalemom izrečeno in spolnjeno: *Tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegali in stiskali od vseh strani.* Ti sovražniki so grehi, satan in združena vest, ki začno nespokornega z vso močjo na smrtni postelji stiskati in ga obdajajo in stiskajo vso večnost. — Rečeno je pa tudi: *In bodo v tla pomandrali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu.* Smrt namreč vrže nespokornega truplo v tla in dušo v peklenški prepad, njegovo premoženje, njegovo hvalo, njegovo obleko in vso posvetno nečimernost pa razdene, da od vse te posvetne sreče več kamen na kamnu ne ostane.

O preljubi! ne pustimo se tako daleč zapeljati, ne zamudimo časa usmiljenja, glejte! Jezus ima za nas na križu še svoje roke razpete, nas v naročje svojega usmiljenja, svoje ljubezni objeti: Z resnično pokoro pristopimo k njemu, in s skesanim srcem zdihujemo: *Gospod! bodi mi grešniku milostljiv!* Daleč, grozno daleč bi bil moral že na poti proti pogubi zaiti, kogar bi več Jezusove solze k pokori ne ginile in njegove besede z močjo ne nagnile. — Vendar njegovo usmiljenje še eno za najtrdovratniše poskusi, in to je, ko nam pokaže tepežnico v roki.

III. Jezus gré pridši v Jeruzalem v tempelj in ko najde na tem svetišču kupčevalec in menjalec, splete tepežnico, jih v sveti gorečnosti iz tempeljna izžene, denarje pa razsuje in mize prevrne, rekoč: *Pisano je: Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.*

Kaj nam to obnašanje Gospodovo kaže? Tempelj Jeruzalemski je podoba sv. katoliške cerkve, v kateri naj se vsi poklicani za čast božjo, za posvečenje svojih in družih duš prizadevajo. — Ako toraj kristijan od tega svojega namena zaide na pot prevzetnosti, sovraštva, jeze, nevoščljivosti, nečistosti, lastne ljubezni, ako živi v mrzloti, v lenobi, v nemarnosti za božje reči, svoje misli pa in sree izdaja temu svetu in svoji samopašnosti; on oskrunuje s svojo ne vrednostjo tempelj božji nad seboj, pa tudi tempelj svete katoliške cerkve. Usmiljeni Jezus ga toraj meči s svojimi solzami, ga nagiba s svojimi besedami. Če pa to krotko svarilo Jagnjeta božjega ostane tako nerodovitno, kot nad Jeruzalemom, kaj stori na to? Le pogledjte ga: Ves priljuden Zveličar, ki je do zvestih src, do spokornih duš tako neizrekljivo ljubeznjiv, zna tudi neznano strašen biti; on, krotko Jagnje, zna tudi strahoviti lev postati. On, ki je ravno še pomilovalne solze pretakal, milosrčne besede govoril, pri vstopu na svetišče spremeni svoje obličje, splete tepežnico, izganja iz tempeljna, razsuje denarje, prevrne mize, nobena oblast se mu ne upa ustaviti. Če bi se toraj ne ozirali na njegove solze, ne na njegove besede: oh, je tudi on, ki nam spleta tepežnico, njegovo obličje, njegov glas se bo spremenil, denar in časno premoženje bo po svetu razsul, vse mize, to je, naše sklepe bo prevrnil, in nas iz svetišča cerkve in božjega kraljestva spodil rekoč: *Moja hiša je hiša molitve in vi ste jo jamo razbojnikov storili.* Nobena oblast se mu ne bo ustavila, nobena častitljivost bi nas ne otela, nobeno bogastvo bi nas vekomaj ne odkupilo.

Oh preljubi Zveličar naš! to podobo svojo vtisni neizbrisljivo v naš spomin. Tvoje solzne oči naj omeče in odklenejo naša kamnata srea, da iz njih priteče potok spokornih solzá. — Tvoje milosrčne besede naj nam dolgo zaprta ušesa odklenejo, da spoznamo dragi mir, ki ga nam ponujaš. In če se branimo tvojega miru, sprejmi tudi tepežnico v roko, da spoznamo čas tvojega obiskanja, da nas le tukaj in v večnosti s seboj združene ohraniš. Amen.

† Šim. Vilfan.

2. Jezusove solze — najkrepkejši opomin.

Luk. 19, 41.

Vvod. Ob Babilonskem zidanju je Bog zidarjem jezik zmešal, da niso drug drugemu razumeli . . . Vendar en glas je ostal, ki ga vsi narodi razumejo: jok. Če tudi imajo narodi različno pisavo, vendar eno znamenje je, ki ga zna sleherni brati, to je solza v očesu. Nobena reč ne seže tako globoko do srca, kakor jok in solza. Zato se mi zdi današnji evangelij tako veličasten. Jezus se joka! Kogar to ne pretrese, pač ne vem, kaj bi ga še moglo ganiti. Te solze Jezusove so sicer najprej veljale neobčutnim judom, a veljajo tudi nam. Zato premislimo v kratkem resnico: Solze Jezusove so 1. najzdatniši, 2. najjasniši, 3. najstrašniši opomin.

Izpeljava. Tri leta se je Jezus trudil, da bi judovsko ljudstvo pridobil; pa pri mnogih je bilo vse zastonj; niso jih ganile premile besede, niso jih pretresli veličastni čudeži . . . Začne se jokati: solze naj bi bile skrajno opominovanje. — Koliko si je Jezus tudi že za nas prizadjal, da bi se grešniki spokorili in mlačni postali goreči! Le preglejte svoje življenje od mladih let do sedaj: koliko nauk in opominov Jezusovih je bilo zastonj! Če je bilo vse drugo zastonj, naj nas vsaj solze Jezusove omečé, saj so že sicer solze:

1. najzdatniše opominovalke. a) Če je učitelj v šoli vse poskusil, — prosil, svaril, kaznoval, pa zastonj; bodo vendar znabiti uporni otroci se udali, ako se začne užaljeni učitelj jokati, ako vidijo solze v njegovih očeh. — Ako oče in mati svojega hudobnega otroka z nobeno rečjo ne moreta ukrotiti, ako so vse lepe in ostre besede zastonj ter tudi nobena kazen ne pomaga — znabiti, znabiti bo omečeno nepokornega sina in zlobne hčere otrpreno srce, ako vidita, kako skrbni stariši gorke solze prelivajo nad njima. Komu ni znana zgodba najslavnejšega spokornika sv. Avgušтина? Solze pobožne matere Monike . . . b) Koliko moč imajo solze, nam priča tudi sv. pismo, ko pravi, da solze, ki tečejo po licih zatiranih vdov in sirot, vpijejo do neba zoper zatiralec. (Sir. 35, 18.) — Večkrat so že solze nedolžnega pomagale, da je tudi najtrdosrčniši krivičnik spoznal krivico in pravično ravnal . . . c) Najbolj pa gredó do srca solze, ako jih kdo zadnjikrat preliwa, kadar se poslavlja. Kako ostanejo globoko v spominu nauki, ki jih goreč mašnik s solznimi očmi za slovo govori zvestim ovčicam! Kako si neizbrisljivo vtisne v srce dober otrok nauke, ki so mu jih stariši s solznimi očmi ponavljali takrat, ko je zapustil dom, da si je šel po svetu kruha iskat! Nepozabljiv je vtis, če umi-

rajoči oče, umirajoča mati jokaje daje poslednje nauke, kako naj se ljubijo med seboj, kako naj bodo pametni, pošteni itd.

Ako pa solze navadnega človeka toliko premorejo, kaj pa še le solze, ki jih Jezus Kristus, naš Bog, preliva? In te solze so tekle iz njegovih božjih oči, ko je šel zadnjikrat v Jeruzalem.

2. Jezusove solze pa niso le najkrepkejše, marveč tudi najbolj razumljivo opominjevanje. *a)* Kdor Jezusovih solz noče razumeti, tudi ne bo razumel vseh drugih vabil, s katerimi nas k sebi kliče. Bog nas različno k sebi kliče: zgodaj umrjo stariši, da bi se otroci bolj nebeskega Očeta oklenili; večkrat pride časna nesreča, da bi bolj večne iskali; bolezen pritisne telo, da bi bila duša bolj zdrava... Jasno se sicer v tacih in enacih dogodkih kaže roka božja, a otemnjeno oko grešnikovo je ne pozna; ni pa skoro mogoče, da bi ne razumel svetlih solz, ki se v očeh božjih leskečejo! *b)* Zares, če te le-té solze ne prepričajo, te tudi ves evangelij ne bode prepričal. Znano vam je, da je Jezus v vseh svojih besedah in delih kazal neizmerno svojo ljubezen do človeštva. Ta neskončna ljubezen Jezusova, ki se nam popisuje v sv. evangeliji, bi nam morala do srca seči, bi nas morala pretresti, omečiti, poboljšati. Pa če to genljivo pripovedovanje nič ne izdá, naj vsaj solze Jezusove ne bodo zastonj. Ozrite se na njegovo solzeče oko: ali se vam ne zdi, kakor bi bilo tukaj z bisrnimi solzami v kratkem zapisano vse, kar sv. evangelij pové? ali ni tukaj združena vsa ljubezen njegovega božjega krvavečega srca? Da, Jezusov jok nas takorekoč primora, da spoznamo njegovo ljubezen.

3. Kogar Jezusove solze ne omečijo in k poboljšanju ne nagnejo, temu ne preostaja drugzega, kakor da se bo moral sam jokati. Zato pravim slednjič, da so Jezusove solze najstrašnejše svarilo: *a)* že na zemlji. Ko je bilo Jeruzalemsko mesto razdejano, tedaj je bila huda stiska... O takrat je bil jok, pa prepozno! Tudi za trdovratnega grešnika, ki ga celó solze Jezusove ne morejo omečiti, bo prišla ura... Obupno bo zdihoval nečistnik, zapeljivec, lenuh, goljuf... *b)* Najstrašnejše pa se bo pokazal ta jok pri sodbi, v večnosti: *Hribi pokrite nas... Tam bo jok in škripanje z zobmi...*

Konec. Zakaj pa se je jokal Jezus? Sam pové, da zato, ker Jeruzalem ni spoznal, kaj mu je v mir. Kaj pa nam donaša pravi mir? Da vam prav ob kratkem povem: to, kar nas uči mala knjižica, ki se zove katekizem. Mir zadobi, kdor vse veruje... moli... zapovedi spolnuje... sv. zakramente vredno prejema...